

RP 111/2011 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om offentlig arbetskraftsservice, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, lagen om utkomststöd och lagen om sjömanspensioner ska ändras.

Det föreslås att det system med påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa som regleras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa görs klarare. Syftet är samtidigt att med hjälp av påföljdssystemet på ett mer effektivt sätt än tidigare styra och uppmuntra de arbetssökande till att aktivt söka arbete och

förbättra sina förutsättningar för att bli sysselsatta.

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås att den bestämmelse upphävs, enligt vilken en arbetssökande i princip inte har rätt till arbetslöshetsförmåner under tiden för en utlandsresa.

Det föreslås dessutom att de bestämmelser som gäller utfärdande av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande och ordnandet av utkomstskyddsombudets uppgifter i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska ändras.

Lagarna avses träda i kraft våren 2012.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	4
2.1 Lagstiftning och praxis.....	4
Utfärdandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden och skötsel av utkomstskyddsombudets uppgifter.....	4
Utlandsresor.....	4
Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa.....	5
Skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande.....	5
Tidsperioder utan ersättning	6
Skyldigheten att vara i arbete	6
2.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet.....	7
2.3 Bedömning av nuläget	7
Utfärdandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden och skötsel av utkomstskyddsombudets uppgifter.....	7
Utlandsresor.....	8
Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa.....	8
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	9
Utfärdandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden och skötsel av utkomstskyddsombudets uppgifter.....	9
Utlandsresor.....	10
Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa.....	10
Processen för betjäning av en arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån	10
Skydd för yrkesskicklighet.....	11
Regional rörlighet.....	11
Samordningen av arbete och familjeliv	12
Andra centrala ändringar i påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa ..	12
Genomförandet av föreslagna ändringar	12
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	12
4.1 Ekonomiska konsekvenser	13
Konsekvenser för hushållen	13
Konsekvenser för företagen.....	13
Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin.....	14
4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	15
4.3 Samhälleliga konsekvenser	15
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	16
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	16
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	17
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	17
DETALJMOTIVERING	19
1 LAGFÖRSLAG	19
1.1 Lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	19
1 kap Allmänna bestämmelser	19

2 kap	Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner	19
2 a kap	Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda	20
5 kap	Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning	26
8 kap	Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd..	26
10 kap	Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service	26
11 kap	Bestämmelser om verkställighet	27
12 kap	Sökande av ändring	27
13 kap	Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter	27
1.2	Lagen om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice	28
1 kap	Allmänna bestämmelser	28
5 kap	Intervju med arbetsökande och sysselsättningsplan	28
7 kap	Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag	28
10 kap	Ersättning för kostnader för uppehälle	28
11 kap	Samarbete i anslutning till verkställigheten	29
12 kap	Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner	29
1.3	Lagen om ändring av 6 § och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	29
1.4	Lagförslagen 4 och 5	30
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	30
3	IKRAFTTRÄDANDE	30
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	30
	LAGFÖRSLAG	32
	1. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	32
	2. Lag om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice	42
	3. Lag om ändring av 6 § och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	44
	4. Lag om ändring av 10 § i lagen om utkomststöd	45
	5. Lag om ändring av 10 § i lagen om sjömanspensioner	46
	BILAGA	47
	PARALLELLEXTER	47
	1. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	47
	2. Lag om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice	78
	3. Lag om ändring av 6 § och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	83
	4. Lag om ändring av 10 § i lagen om utkomststöd	85
	5. Lag om ändring av 10 § i lagen om sjömanspensioner	86

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I propositionen föreslås ändringar i det system med påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Påföljdssystemet i lagen har kommit att utgöra en svårhanterlig helhet till följd av att bestämmelser utfärdats vid olika tidpunkter och för olika ändamål. Bestämmelserna uppfyller inte längre till alla delar de krav och målsättningar som nuförtiden ställs på systemet. Av denna anledning har arbets- och näringsministeriet utrett hur påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa fungerar och vilka utvecklingsbehov det finns. När det gäller påföljdssystemet grundar sig propositionen på en utredning om förlust av utkomstskyddet för arbetslösa på grund av ett arbetsmarknadspolitiskt klandervärt förfarande, som arbets- och näringsministeriets utfört (TEM-analyysejä 31/2011).

Syftet med de förslag som berör påföljdssystemet är att på ett mer effektivt sätt än nuförtiden styra och uppmuntra arbetssökande till att aktivt söka arbete, ta emot arbete och förbättra sina förutsättningar för att få sysselsättning. Förslagen förbättrar samtidigt arbetssökandenas faktiska möjligheter till ett självständigt liv och delaktighet i samhället.

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås en bestämmelse om att den arbetssökande i princip inte har rätt till arbetslöshetsförmåner under tiden för en utlandsresa bli upphävd.

De föreslagna ändringarna avser att minska arbets- och näringsbyråernas administrativa börda i anslutning till systemet med utkomstskyddet för arbetslösa och frigöra resurser att användas för arbetskraftsservice.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Utfärdandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden och skötsel av utkomstskyddsombudets uppgifter

Arbets- och näringsbyrån har till uppgift att ge arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten arbetskraftspolitiska utlåtanden om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsförmåner. Dessutom ger den riksomfattande telefontjänsten Jobblinjen på begäran av Folkpensionsanstalten arbetskraftspolitiska utlåtanden närmast i sådana situationer då den arbetssökande hos Folkpensionsanstalten anmält ändringar i förhållanden som påverkar de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån.

Varje närings-, trafik- och miljöcentral har ett utkomstskyddsombud som övervakar att praxisen hos de arbets- och näringsbyråer som finns inom centralens verksamhetsområde i fråga om arbetskraftspolitiska utlåtanden är lagenlig och enhetlig. Utkomstskyddsombudet är alltid en tjänsteman som närings-, trafik- och miljöcentralen har förordnat. Som vikarie för utkomstskyddsombudet kan förordnas också en tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån. Utkomstskyddsombudet och dennes vikarie har bl.a. rätt att genom besvär söka ändring i ett beslut som en arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten har fattat på basis av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande.

Utlandsresor

En person som på grund av utlandsresa, värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff eller sjukhusvård eller annan därmed jämförbar anstaltsvård, eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa, är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, har inte rätt till arbetslöshetsförmåner. En person ska dock anses vara på arbetsmarknaden under en sådan på förhand till arbetskraftsbyrån anmäld, tillfällig och kort utlandsresa under vilken han eller hon är anträffbar för arbetskraftsbyrån och efter vilken han eller hon inom en skälig och sedvanlig tid kan ta emot arbete eller delta i utbildning. En utlandsresa skiljer sig från andra hinder för att stå till arbetsmarknadens förfogande i och med att den inte utgör ett

faktiskt hinder för mottagande av arbete eller deltagande i arbetskraftsservice.

Som en kort och tillfällig utlandsresa betraktas enligt etablerad tolkningspraxis en resa som omfattar högst sex dagar för vilka arbetslöshetsförmån betalas eller flera resor på sammanlagt sex betalningsdagar under ungefär ett år. Vid besvärsinstanserna har man inte avvikit från huvudregeln som gäller resans längd, trots att den arbetssökande framfört t.ex. hälsoskäl eller familjeskäl av olika slag som motivering för en längre resa. En arbetssökande får företa utlandsresor för volontärarbete eller talkoarbete utomlands så att den sammanräknade maximitiden för utlandsresorna är högst 15 betalningsdagar under ungefär ett år. Den arbetssökande anses vara på arbetsmarknaden under sådana resor vars enda syfte är en anställningsintervju eller någon annan omständighet som gäller sysselsättning, och sådana resor räknas inte in i maximitiden på sex betalningsdagar och beaktas inte vid bedömningen av huruvida en resa kan betraktas som tillfällig eller inte.

Arbetssökanden har inte rätt till arbetslöshetsförmån under tiden för en utlandsresa om han eller hon inte på förhand informerat arbets- och näringsbyrån om resan. Arbetssökanden ska också lämna sina kontaktuppgifter under utlandsresan. I regel har man förutsett att den arbetssökande lämnar uppgift om postadress, men arbets- och näringsbyrån kan i vissa fall också godkänna ett mobiltelefonnummer eller e-postadress som tillräcklig kontaktuppgift.

Den rätt att företa en tillfällig och kort utlandsresa utan att förlora arbetslöshetsförmån som föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är en helt annan sak än den på EU-lagstiftning baserade rätten att för tre månader resa till ett annat EU- eller EES-land för att där söka arbete med hjälp av finsk arbetslöshetsdagpenning. Under en utlandsresa enligt EU-lagstiftningen står personen i fråga den tid resan varar till förfogande för arbetskraftsmyndigheterna i ett annat EU- eller EES-land.

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas arbetslöshetsförmån till en person som är bosatt i Finland. Frågan om huruvida någon är bosatt i Finland eller inte avgörs på basis av lagen om tillämpning av lagstift-

ningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993).

Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa

Syftet med systemet med utkomstskydd för arbetslösa är att trygga den arbetslösa arbetssökandes ekonomiska möjligheter att söka arbete och delta i sysselsättningsfrämjande service. Principen är att självförvällad arbetslöshet får som följd att man förlorar arbetslöshetsförmånen för viss tid eller tills vidare. De påföljder för ett arbetskraftspolitiskt klandervårt förfarande som föreläggs sådana långtidsarbetslösa arbetssökande som ansöker om arbetsmarknadsstöd är strängare än påföljderna för andra arbetssökande.

Påföljder för en arbetssökandes arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande är att jobsökningen upphör, att arbetslöshetsförmånen förvägras tills vidare på den grunden att den arbetssökande inte står till arbetsmarknadens förfogande, tidsperioder utan ersättning, dvs. karensperioder, samt skyldighet att vara i arbete.

Skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande

Ett villkor för att en arbetslös arbetssökande ska få utkomstskydd för arbetslösa är att arbetssökanden står till arbetsmarknadens förfogande. En arbetssökande står inte till arbetsmarknadens förfogande, ifall han eller hon själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för mottagande av erbjudet arbete på villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden. En arbetssökande står inte till arbetsmarknadens förfogande i det fall heller då de begränsningar som han eller hon uppställt hindrar honom eller henne att delta i sådan arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som erbjuds honom eller henne. En arbetssökande anses inte stå till arbetsmarknadens förfogande i ett sådant fall heller då han eller hon har lämnat arbetet eller den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen på grund av de begränsningar som han eller hon uppställt.

Om arbets- och näringsbyrån anser att den arbetssökande inte står till arbetsmarknadens

förfogande, förlorar arbetssökanden tills vidare sin rätt till arbetslöshetsförmån. En arbetssökande får tillbaka sin rätt till en arbetslöshetsförmån om denna kan påvisa att de begränsningar som han eller hon uppställt har upphört.

Bestämmelsen om skyldighet att stå till arbetsmarknadens förfogande tillämpas i de situationer i vilka arbetssökanden uppställer begränsningar som hindrar honom eller henne från att ta emot arbete eller delta i utbildning i allmänhet. Att förlora arbetslöshetsförmånen på basis av denna bestämmelse är i viss mån slumpmässigt, eftersom saken påverkas bl.a. av det huruvida arbetssökanden alls vill lämna någon redogörelse för sitt förfarande för arbets- och näringsbyrån och vad arbetssökanden svarar på arbets- och näringsbyråns begäran om utredning. I en situation där arbetssökanden t.ex. inte alls svarar på arbets- och näringsbyråns begäran om utredning om varför sökanden lämnat sitt arbete kan inte betraktas som ett fall där sökanden uppställt begränsningar som utgör hinder för att ta emot arbete eller att delta i en utbildning.

I praktiken kan den påföljd som föreläggs med stöd av bestämmelsen om skyldighet att stå till arbetsmarknadens förfogande vara kortvarigare eller långvarigare än tidsperioden utan ersättning beroende på hur snabbt arbetssökanden lyckas undanröja de begränsningar som han eller hon själv har uppställt. I bestämmelsen anges inte t.ex. hur länge arbetssökanden ska ha varit i arbete för att han eller hon genom sitt arbete kan påvisa att den tidigare begränsningen har undanröjts.

En arbetssökande som inte står till arbetsmarknadens förfogande har inte rätt till arbets- och näringsbyråns tjänster enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som är avsedda för arbetslösa arbetssökande.

Tidsperioder utan ersättning

Med tidsperiod utan ersättning avses den tid för vilken en arbetslöshetsförmån inte betalas på grund av ett arbetskraftspolitiskt klandervärdt förfarande. Tidsperiod utan ersättning kan föreläggas på grundval av alla förfaranden som enligt lagen om utkomst-

skydd för arbetslösa kan anses arbetskraftspolitiskt klandervärda.

En tidsperiod utan ersättning föreläggs inte när det är fråga om en person under 25 år som saknar yrkesutbildning eller en långtidsarbetslös som ansöker om arbetsmarknadsstöd eller om arbetssökandens arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande betraktas som återkommande. I sådana situationer åläggs arbetssökanden skyldighet att vara i arbete.

Tidsperioden utan ersättning är i regel av fast längd och den löper exempelvis när personen är i arbete. Tidsperioden utan ersättning omfattar antingen 30, 60 eller 90 kalenderdagar beroende på den arbetssökandes förfarande. I och med den ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa som trädde i kraft i maj 2010 infördes en flexibel maximitid utan ersättning. En sådan flexibel tidsperiod utan ersättning omfattar alltid minst 15 kalenderdagar. Vad gäller tiden utöver de 15 arbetstagarna kan den arbetssökande själv påverka längden på den tid för vilken arbetslöshetsförmånen förloras genom att rätta till sitt tidigare arbetskraftspolitiskt klandervärde förfarande.

Tidsperioden utan ersättning utgör inget hinder för erhållande av arbetslöshetsförmån för tiden för sysselsättningsfrämjande service.

Skyldigheten att vara i arbete

Med skyldigheten att vara i arbete avses indragning av en arbetslöshetsförmån tills vidare på grundval av ett arbetskraftspolitiskt klandervärdt förfarande. Skyldighet att vara i arbete åläggs, i stället för tidsperiod utan ersättning, personer under 25 år som saknar yrkesutbildning och långtidsarbetslösa som ansöker om arbetsmarknadsstöd samt de arbetssökande som upprepar sitt arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande.

Med en långtidsarbetslös som ansöker om arbetsmarknadsstöd avses en person som på grundval av arbetslöshet fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar eller vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning löpt ut och som efter att ha upphört att vara berättigad till arbetslöshetsdagpenning, har fått arbetsmarknadsstöd på grundval av

arbetslöshet för minst 180 dagar. En sådan persons rätt till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstiden upphör om han eller hon utan giltig orsak vägrar ta emot arbete, på eget bevåg lämnar sitt arbete eller av eget vållande avskedas från sitt arbete, avstängs från arbetskraftpolitisk vuxenutbildning, arbetsförsök, arbetslivsträning eller arbetspraktik.

En långtidsarbetslös som ansöker om arbetsmarknadsstöd vars rätt till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid har dragits in har rätt att på nytt få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet efter att han eller hon haft ett arbete som beaktas vid beräkningen av huruvida arbetsvillkoret uppfyllts eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service i minst fem månader.

En arbetssökande som upprepade gånger utan giltig orsak vägrar ta emot arbete eller delta i utbildning eller om det av hans eller hennes motsvarande upprepade förfarande annars kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill ta emot arbete eller delta i utbildning eller sysselsättningsfrämjande service, eller genom gemensam elevantagning söka sig till yrkesutbildning, har inte rätt till arbetslöshetsförmån förrän han eller hon i minst tre månader har varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i arbetskraftpolitisk vuxenutbildning eller bedrivit frivilliga heltidsstudier.

Om en arbetssökande upprepade gånger utan giltigt skäl vägrar delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller avbryter eller av eget förvållande måste avbryta arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte eller om det av hans eller hennes förfarande kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, har han eller hon inte rätt till arbetsmarknadsstöd förrän han eller hon i minst tre månader har varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i arbetskraftpolitisk vuxenutbildning. Om arbetssökanden är under 25 år får han eller hon tillbaka sin rätt till arbetsmarknadsstöd när han eller hon deltagit i yrkesutbildning i minst tre månaders tid.

Skyldigheten att vara i arbete utgör, med undantag för arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte, inget hinder för erhållande av

arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service.

2.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

I samband med sin utredning beträffande påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa har arbets- och näringsministeriet studerat huvuddragen i systemen med påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa i Belgien, Spanien, Storbritannien, Österrike, Norge, Frankrike, Sverige, Tyskland och Danmark.

De länder som nämns ovan har infört påföljder av mycket liknande art som Finland i fråga om de arbetslösas arbetskraftspolitiskt klandervärda förfaranden. De största skillnaderna handlar närmast om varaktigheten av förlorad arbetslöshetsförmån. En del länder har infört långvarigare och en del länder kortvarigare påföljder än Finland. Det är dock svårt att göra en jämförelse mellan systemen eftersom dessa skiljer sig bl.a. i fråga om kriterierna för att den arbetslösa på nytt ska börja få förmåner. I vissa länder förlorar den arbetslösa förmånen inte i dess helhet utan förmånen kan minskas.

Bedömningen av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsförmån utgör ett fast element i arbetskraftspolitiken och hör därför i Finland till arbets- och näringsbyråns uppgifter. Ett liknande system finns också i de flesta av de länder som räknats upp ovan.

De närmare detaljerna hos dessa länders påföljdssystem inom utkomstskyddet för arbetslösa framgår av den utredning som arbets- och näringsministeriet gjort (TEM-analysejä 31/2011).

2.3 Bedömning av nuläget

Utfärdandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden och skötsel av utkomstskyddsombudets uppgifter

Enligt den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa utfärdar arbets- och näringsbyrån arbetskraftspolitiska utlåtanden. En del av de arbetskraftspolitiska utlåtanden

som arbets- och näringsbyråerna utfärdar är sådana att de skulle kunna utfärdas av exempelvis den riksomfattande telefontjänsten i stället för arbets- och näringsbyrån. Det arbetskraftspolitiska utlåtandet skulle kunna utfärdas av den riksomfattande telefontjänsten i sådana fall som inte inbegriper arbetskraftspolitisk prövning så som är fallet t.ex. när rätten till utkomstskyddet för arbetslösa upphör och arbetssökanden meddelar att han eller hon börjar arbeta.

Skötseln av utkomstskyddsombudets uppgifter vid en närings-, trafik- och miljöcentral kräver i regel inte en arbetsinsats på heltid. Bestämmelserna borde tillåta att flera närings-, trafik- och miljöcentraler har ett gemensamt utkomstskyddsombud. En koncentration av uppgifterna skulle stärka utkomstskyddsombudens yrkeskunnande då ombuden till följd av det minskade antalet ombud oftare skulle bli kontaktade i utkomstskyddsärenden och det skulle vara möjligt för dem att sköta uppgiften på heltid.

Skötseln av utkomstskyddsombudet uppgifter inbegriper allmän rådgivning samt tillsyn över att arbets- och näringsbyråernas praxis i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa är lagenlig och enhetlig. Skötseln av uppgifterna omfattar exempelvis inte träffandet av sådana avgöranden som gäller en enskild arbetssökandes rätt till utkomstskydd och som skulle kräva lokalkännedom. En koncentration av utkomstskyddsombudens uppgifter skulle inte påverka den regionala tillgången till service eftersom kunderna endast i exceptionella fall gör personliga besök hos utkomstskyddsombudet.

Arbets- och näringsministeriet skickade våren 2011 en förfrågan om behovet att utveckla utkomstskyddsombudens arbete till utkomstskyddsombuden och deras vikarier samt till arbets- och näringsbyråerna. Ca 60 procent av dem som besvarade enkäten understödde förslaget att ge närings-, trafik- och miljöcentralerna möjlighet att ha ett gemensamt utkomstskyddsombud.

Utlandsresor

En arbetslös arbetssökande förutsätts aktivt söka arbete och delta i sysselsättningsfrämjande service. Dessa saker avtalas i syssel-

sättningsplanen. Arbets- och näringsbyråns kontroll bör vara inriktad på att den arbetslösa arbetssökanden fullföljer den överenskomna planen och inte på var den arbetssökande vistas.

Eftersom kontakterna med arbets- och näringsbyrån och arbetsgivarna kan ske per telefon eller på elektronisk väg, har det faktum var arbetssökanden befinner inte samma slags betydelse som tidigare.

Den arbetssökande förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmån när han eller hon till arbets- och näringsbyrån anmäler en annan utlandsresa än sådan som kan betraktas som tillfällig och kort. Kontrollen av utlandsresor baserar sig på den arbetssökandes egen anmälan. Arbets- och näringsbyrån förfogar i praktiken inte över några andra metoder att utreda arbetssökandenas utlandsresor – detta gäller särskilt Schengen-området i Europa.

Bestämmelsen om de arbetssökandes utlandsresor i lagen om utkomstskydd för arbetslösa begränsar inte den rörelsefrihet som har tryggats i grundlagen. Eftersom bestämmelsen begränsar betalningen av arbetslöshetsförmån för den tid utlandsresan varar, kan den dock faktiskt begränsa en persons rörelsefrihet.

Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa

Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa utgör en svårhanterlig helhet. De som ansöker om arbetslöshetsdagpenning och de som söker arbetsmarknadsstöd omfattas delvis av olika bestämmelser. De påföljder för ett arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande som föreläggs sådana långtidsarbetslösa och unga arbetssökande som ansöker om arbetsmarknadsstöd är strängare än de påföljder som föreläggs andra på grund av samma förfarande.

Den påföljd som föreläggs på grundval av ett arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande bör endast vara beroende av hur klandervärt det enskilda förfarandet är och inte av den förmån som betalas eller av arbetslöshetsperiodens längd eftersom förlängd arbetslöshet inte alltid beror på den arbetssökandes försummelse eller annat förfarande som är arbetskraftspolitiskt klandervärt. Syf-

tet med att man förlorar förmånen är att styra arbetssökandenas handlande. Den ekonomiska styreffekten av förlorad arbetslöshetsförmån blir svagare när arbetslösheten drar ut på tiden.

Det nuvarande påföljdssystemet kan i vissa fall leda till en situation där den arbetssökande förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmån på grund av sin egen aktivitet. Detta kan exempelvis hända när den arbetssökande tar emot arbete som han eller hon skulle ha kunnat vägra ta emot utan att förlora arbetslöshetsförmån. Om arbetssökanden lämnar ett sådant arbete kan han eller hon som påföljd föreläggas en tidsperiod utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete. Påföljdssystemet borde fungera så att det uppmuntrar arbetssökande till att utan risk för att förlora arbetslöshetsförmån pröva på ett arbete som de inte var skyldiga att ta emot som ett villkor för att få arbetslöshetsförmån. Om bestämmelserna ändrades till denna del, skulle den regionala och yrkesmässiga rörligheten av arbetskraft kunna förbättras.

Om påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa gjordes klarare, skulle detta förbättra arbetssökandenas rättssäkerhet och underlätta utförandet av de utkomstskyddsuppgifter som ankommer på arbets- och näringsbyråerna, vilket å sin sida skulle frigöra resurser för att användas till arbetskraftsservice.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Enligt grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Eftersom påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa handlar om indragning av en förmån som antingen tillfälligt eller tills vidare betalas till de arbetssökande, ska bestämmelser om detta utfärdas genom lag. På samma sätt ska bestämmelser om den arbetslöshetsförmån som betalas under tiden för en utlandsresa ska utfärdas genom lag.

I propositionen föreslås det att bestämmelser om vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avses med bestridande av uppsägning och upphävande av arbetsavtal skulle kunna utfärdas genom förordning av statsrå-

det. Att bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet kan anses vara tillräckligt eftersom det handlar om bestämmelser som avser precisera bestämmelserna i lagen.

Den allmänna målsättningen med propositionen är att skapa klarhet i de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet för arbetslösa så att arbets- och näringsbyråernas personalresurser i högre grad än tidigare skulle kunna användas till tillhandahållande av arbetskraftservice och att de uppgifter som har att göra med utkomstskyddet för arbetslösa skulle kunna minskas. Målsättningen med bättre arbetskraftservice är att förkorta arbetslöshetsperioderna och bidra till att de arbetssökande snabbare hittar nytt arbete samt att förbättra tillgången på arbetskraft.

Utfärdandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden och skötsel av utkomstskyddsombudets uppgifter

Arbetskraftspolitiska utlåtanden skulle också kunna utfärdas av någon annan enhet inom arbets- och näringsförvaltningen utöver arbets- och näringsbyrån. I praktiken skulle detta avse telefontjänsten Jobblinjen. Arbets- och näringsministeriet ska ge särskilda anvisningar om de fall i vilka någon annan än arbets- och näringsbyrån skulle kunna utfärda utlåtandet. Det skulle närmast handla om situationer där rätten till utkomstskyddet för arbetslösa upphör på basis av sökandens anmälan samt korrigerings av utlåtanden efter att den som betalar ut arbetslöshetsförmån tagit kontakt. Jobblinjen skulle kunna utfärda sådana arbetskraftspolitiska utlåtanden som inte är förenade med arbetskraftspolitisk prövning.

Flera närings-, trafik- och miljöcentraler skulle kunna ordna skötseln av utkomstskyddsombudets uppgifter koncentrerat. Den föreslagna ändringen i ordnandet av utkomstskyddsombudens uppgifter skulle förbättra ombudens yrkeskunnande och de skulle ha bättre förutsättningar att bl.a. övervaka att arbetssökandena bemöts på ett jämlikt sätt vid de arbets- och näringsbyråer som finns inom deras verksamhetsområden. En koncentration av uppgifterna skulle förutsätta också att statsrådets förordning om närings-,

trafik- och miljöcentralerna (910/2009) ändras.

Syftet med de ändringar som föreslås i fråga om utfärdande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och skötsel av utkomstskyddsombudets uppgifter är att förbättra möjligheterna att ordna skötseln av ovan nämnda uppgifter på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt.

Utlandsresor

I propositionen föreslås att en utlandsresa inte skulle utgöra ett hinder för att vara på arbetsmarknaden. Målsättningen med propositionen är att minska sådan kontroll av de arbetssökande som inte har något direkt samband med jobsökning eller förbättrande av deras förutsättningar för att få sysselsättning. Eftersom arbetssökanden skulle ha rätt till arbetslöshetsförmån också under en utlandsresa, om de övriga villkoren för erhållande av förmånen uppfylldes, skulle propositionen bidra till förverkligandet av den rörelsefrihet som är tryggad i grundlagen.

För att den arbetssökande ska få arbetslöshetsförmån ska sökanden stå till arbetsmarknadens förfogande, vilket bl.a. innebär att han eller hon ska vara beredd att ta emot arbete i Finland och att delta i arbets- och näringsbyråns service på det sätt som avtalats i sysselsättningsplanen. I propositionen föreslås ingen ändring av kravet att sökanden ska vara bosatt i Finland.

Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa

Syftet med påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa är att på ett mer effektivt sätt än tidigare styra och uppmuntra arbetssökandena till att aktivt söka arbete och förbättra sina förutsättningar för att bli sysselsatta. De föreslagna ändringarna syftar till att förbättra denna styreffekt.

För att påföljdssystemet ska kunna förebygga förfaranden som anses arbetskraftspolitiskt klandervärdiga ska systemet vara så klart som möjligt. Klarhet är viktigt också med tanke på förvaltningen av systemet. De föreslagna ändringarna syftar till att skapa klarhet i påföljdssystemet.

De påföljder som föreläggs på grund av ett arbetskraftspolitiskt klandervärdigt förfarande ska stå i rätt relation till graden av klandervärdighet i arbetssökandens aktuella förfarande. De föreslagna ändringarna utgår från att den arbetskraftspolitiska klandervärdigheten i en arbetssökandes förfarande inte ska påverkas av arbetslöshetsperiodens längd eller av huruvida arbetssökanden betalas arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd. Detta skulle bidra till ett mer jämlikt bemötande av arbetssökandena. Föreläggande av påföljd som inte är beroende av arbetslöshetsperiodens längd skulle vara motiverat också i det hänseendet att påföljdens ekonomiska styreffekt minskar när arbetslösheten drar ut på tiden och arbetssökanden går över till arbetsmarknadsstödet.

OECD har ansett det viktigt att man i det finländska systemet för utkomstskydd för arbetslösa fäster uppmärksamhet vid effektiv jobsökning i arbetslöshetens initialskede innan risken för förlängd arbetslöshet ökar. Betydelsen av aktiv jobsökning betonas genom en precisering av innehållet i bestämmelsen om fullföljandet av sysselsättningsplanen.

De centrala målen med de enskilda bestämmelserna om påföljder som föreslås i lagen om utkomstskydd för arbetslösa beskrivs senare.

Processen för betjäning av en arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån

Enligt den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska arbetssökanden föreläggas en tidsperiod utan ersättning om 30 dagar om sökanden utan giltigt skäl vägrat ta emot ett arbete som varar högst fem dagar. Tidsperioden utan ersättning för vägran att ta emot ett mer långvarigt arbete är 60 dagar. I propositionen föreslås att den kortare tidsperioden utan ersättning skulle föreläggas om det erbjudna arbetet skulle ha varat i högst två veckor. Den föreslagna bestämmelsen skulle ur arbetssökandens synpunkt stå i rättare proportion till det erbjudna arbetets varaktighet.

För vägran att utarbeta sysselsättningsplan ska det föreläggas en tidsperiod utan ersättning på minst 30 dagar. Den arbetssökande skulle ha möjlighet att med avvikelse från

den nuvarande fasta tidsperioden utan ersättning på 60 dagar själv kunna påverka varaktigheten av den tid för vilken arbetslöshetsförmån förloras utöver den tid som överskrider 30 dagar genom att delta i utarbetandet av planen. Ändringen syftar till att främja sysselsättningen i och med att den arbetssökande uppmuntras att medverka vid serviceprocessen i samarbete med arbets- och näringsbyrån.

I bestämmelsen om fullföljande av sysselsättningsplanen framhävs vikten av aktiv jobbsökning och deltagande i sådan service som förbättrar förutsättningarna för att få sysselsättning. Den arbetssökande ska kunna påvisa att han eller hon aktivt sökt arbete och förbättrat sina förutsättningar att hitta sysselsättning på det sätt som avtalats i sysselsättningsplanen eller på något annat motsvarande sätt.

Vägran att ta emot sysselsättningsfrämjande service skulle leda till förlust av arbetslöshetsförmånen huvudsakligen endast om man i sysselsättningsplanen avtalat om servicen. När det gäller den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen skulle detta förbättra de arbetslösa arbetssökandenas möjligheter att påverka i vilka av arbets- och näringsbyråns tjänster de ska behöva delta för att erhålla arbetslöshetsförmån. Arbets- och näringsbyråerna skulle kunna erbjuda den arbetssökande sådana tjänster som motsvarar dennas servicebehov trots att detta inte avtalats i planen. Om den arbetssökande inte då skulle vilja delta i den erbjudna servicen, skulle detta inte leda till förlust av arbetslöshetsförmånen.

Skydd för yrkesskicklighet

Skyddet för yrkesskicklighet ska fastställas genom bestämmelser om en giltig orsak att under de tre första månaderna av arbetslöshet vägra ta emot arbete som inte motsvarar den arbetssökandes yrkesskicklighet. Arbets- och näringsbyråns uppgift är att erbjuda den arbetssökande sådant arbete som så långt som möjligt motsvarar hans eller hennes kompetens och önskemål. Arbets- och näringsbyrån kan erbjuda den arbetssökande också annat arbete än sådant arbete som motsvarar den yrkesskicklighet som sökanden skaffat

genom utbildning och arbetserfarenhet, om arbetet enligt byråns bedömning är lämpar sig för arbetssökanden. Om den arbetssökande beslutade att pröva på sådant arbete som han eller hon med åberopande av skyddet för arbetsskicklighet hade haft rätt att vägra ta emot, skulle arbetssökanden kunna lämna detta arbete inom tre månader från inledandet av anställningsförhållandet utan att han eller hon förlorar sin arbetslöshetsförmån.

Ändringen skulle uppmuntra de arbetssökande att pröva på arbete av annat slag än sådant arbete som är förenligt med deras kärnkompetens. På detta sätt skulle man kunna hindra arbetslöshetsperioderna från att förlängas och förbättra tillgången på arbetskraft.

Regional rörlighet

För att en arbetssökande ska få arbetslöshetsförmån är förutsättningen att han eller hon tar emot ett arbete som erbjuds, men i fråga om arbete utanför pendlingsregion är denna skyldighet begränsad. De arbetssökande ska uppmuntras att pröva på ett arbete utanför pendlingsregionen genom att man utfärdar bestämmelser om att de har en giltig orsak att lämna ett sådant arbete inom tre månader från anställningsförhållandets början.

Den arbetssökande föreslås ha en giltig orsak att lämna ett arbete inom pendlingsregionen om den tid som dagligen går åt till arbetsresor skulle vara minst tre timmar i fråga om heltidsarbete och minst två timmar i fråga om deltidsarbete.

Den arbetssökande skulle ha en giltig orsak att lämna ett arbete också i en sådan situation då den plats där arbetet utförs ändras av orsaker som inte är beroende av arbetssökanden, om den nya plats där arbetet utförs skulle ligga utanför pendlingsregionen eller om den tid som går åt till arbetsresor skulle i fråga om heltidsarbete vara minst tre timmar och i fråga om deltidsarbete minst två timmar. Bestämmelsen avser att öka jämlikheten mellan arbetssökande, då det huruvida den arbetssökande enligt anställningsvillkoren skulle ha varit skyldig att ta emot det arbete som arbetsgivaren erbjudit på den nya platsen skulle sakna betydelse vid bedömningen

av hur det att sökanden lämnat arbetet påverkar rätten till utkomstskyddet för arbetslösa.

Samordningen av arbete och familjeliv

Tolkningarna av lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit oenhetliga i sådana fall där arbetssökanden lämnat arbetet på grund av att maken eller maken fått arbete på annan ort eller inlett företagsverksamhet på annan ort. För att göra tolkningspraxisen enhetlig och förutsebar föreslås det att den arbetssökande skulle ha en giltig orsak att lämna arbetet om han eller hon på grund av makens eller makans arbete eller företagsverksamhet flyttar till en plats utanför pendlingsregionen eller om den tid som dagligen går åt till arbetsresor skulle i fråga om heltidsarbete vara minst tre timmar och i fråga om deltidarbete minst två timmar.

Begreppet make eller maka inbegriper inom systemet med utkomstskydd för arbetslösa både äkta makar och sambor samt registrerade partnerskap.

Andra centrala ändringar i påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa

Bestämmelsen om skyldighet att stå till arbetsmarknadens förfogande i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bli upphävd. Bestämmelsen kan resultera i förlusten av arbetslöshetsförmån under en kortare eller längre tid än vad tidsperioder utan ersättning skulle vara beroende på hur snabbt den arbetssökande lyckas undanröja de begränsningar på mottagande av arbete och deltagande i utbildning som han eller hon uppställt. Om bestämmelsen upphävdes skulle detta skapa klarhet i påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa, då det alltid vid lämnande av arbete eller arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utan giltig orsak skulle föreläggas en tidsperiod utan ersättning eller, vid upprepat klandervärt förfarande, skyldighet att vara i arbete. Föreläggandet av påföljd skulle inte heller påverkas av det huruvida den arbetssökande vill medverka till utredning av sitt ärende genom att svara på arbets- och näringsbyråns begäran om utredning på grund av att han eller hon vägrat ta emot arbete eller delta i arbetskraftspolitisk vuxen-

utbildning eller att han eller hon lämnat arbetet eller utbildningen.

Också den bestämmelse i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som anger att de långtidsarbetslösa som ansöker om arbetsmarknadsstöd ska åläggas skyldighet att vara i arbete föreslås bli upphävd. Enligt en undersökning som arbets- och näringsministeriet beställt (Hämäläinen – Tuomala – Ylikännö: Effekter av aktiveringen av arbetsmarknadsstödet; arbets- och näringsministeriet publikationer 7/2009) har hotet att arbetsmarknadsstödet upphöra inga inverknings på de arbetssökandes aktiva jobbsökning eller deltagande i sysselsättningsfrämjande service. Bestämmelsen har således inte den styrefekt som eftersträvats med den. Påföljderna för ett arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande skulle bestämmas enligt samma kriterier som för andra arbetssökande. Arbetssökandena skulle ha jämlik ställning då påföljden inte skulle vara beroende av arbetslöshetsperiodens längd utan av graden av klandervärdighet hos en enskild arbetssökandes förfarande.

Genomförandet av föreslagna ändringar

Arbets- och näringsministeriet kommer att i december 2011 ordna en utbildningsdag för närings-, trafik- och miljöcentralernas utkomstskyddsombud och deras vikarier med anledning av ändringarna. Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska efter detta ansvara för utbildningen av personalen vid de arbets- och näringsbyråer som är belägna inom deras verksamhetsområde.

Till följd av ändringarna behöver flera av arbets- och näringsministeriets anvisningar till arbets- och näringsbyråerna uppdateras.

4 Propositionens konsekvenser

När det gäller påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa har propositionens arbetskraftspolitiska konsekvenser samt konsekvenser för de arbetssökande och för myndigheternas verksamhet bedömts bestämmelse för bestämmelse i en utredning om förlust av utkomstskyddet för arbetslösa på grund av ett arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande, som arbets- och näringsmini-

steriet utfört (TEM-analyysejä 31/2011). Till denna del beskrivs konsekvenserna endast sammanfattningsvis.

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för hushållen

Syftet med de ändringar som föreslås i påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa är att förkorta arbetslöshetsperioderna och bidra till en snabbare sysselsättning av de arbetslösa, vilket å sin sida förbättrar den ekonomiska ställningen för de arbetslösa.

I propositionen föreslås att det i lagen om utkomstskydd för arbetslösa upphävs en bestämmelse som gäller skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande och en bestämmelse i 8 kap. 4 a § som gäller långtidsarbetslösa som ansöker om arbetsmarknadsstöd. På basis av ovan nämnda bestämmelser kan den arbetssökande förlora sin rätt till arbetslöshetsförmån tills vidare. Om de arbetssökande på det sätt som föreslås i dessa fall kunde föreläggas en tidsperiod utan ersättning, skulle detta i någon mån kunna minska övergången av arbetssökande till den skyddsform som används i sista hand, nämligen utkomststödet.

Om bestämmelsen om skyldighet att vara på arbetsmarknaden upphävdes och en tidsperiod utan ersättning förelades dem som vägrat ta emot arbete eller delta i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, skulle personerna i fråga ha tillgång till den service som tillhandahålls av arbets- och näringsbyrån men som förutsätter att man är arbetslös arbetssökande. Detta å sin sida skulle kunna bidra till en snabbare sysselsättning av dem.

Konsekvenser för företagen

När det gäller påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa handlar den administrativa bördan för arbetsgivare om att lämna en utredning om orsakerna till att anställningsförhållandet för den arbetslösa arbetssökanden upphört. Arbets- och näringsbyrån behöver dessutom upplysningar om huruvida den arbetssökande har tagit kontakt med arbetsgivaren efter att han eller hon har fått ett erbjudande om arbete. Oberoende av

om den arbetssökande föreläggs en tidsperiod utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete, behövs samma utredning från arbetsgivaren om det klandervärda förfarande som anknyter till uppkomsten eller upphörandet av ett anställningsförhållande. Därför skulle de ändringar som föreslås i påföljdssystemet varken ha en ökande eller en minskande effekt på arbetsgivarnas administrativa börda.

När arbets- och näringsbyrån utreder vilken inverkan det att en arbetssökandes anställningsförhållande upphört har på hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmån fås de uppgifter som behövs i princip från arbetsintyget. En förutsättning är att orsaken till att anställningsförhållandet upphört har antecknats på arbetsintyget.

Enligt arbetsavtalslagen (55/2001) antecknas orsaken till att anställningsförhållandet upphört endast på arbetstagarens uttryckliga begäran på arbetsintyget. Om arbetstagaren inte har framfört en begäran om att orsaken till upphörandet ska antecknas på arbetsintyget, kan arbets- och näringsbyrån bli tvungen att av arbetsgivaren begära uppgifter om anställningsförhållandets upphörande. Ur arbetsgivarens synvinkel innebär lämnandet av uppgifter extra arbete som beror på påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa. Eftersom systemet med utkomstskydd för arbetslösa har en grundläggande princip om att ett förfarande som betraktas som arbetskraftspolitiskt klandervärdt leder till förlust av arbetslöshetsförmånen, kan man inte undvika situationer där utredning begärs av arbetsgivaren.

Det huruvida en arbetssökande tagit kontakt med arbetsgivaren med anledning av ett arbetserbjudande som arbets- och näringsbyrån lämnat utreds i princip genom att fråga arbetssökanden i fråga. Uppgifterna om kontakttagandet har betydelse för bedömningen av huruvida en tidsperiod utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete på grund av arbetsvägran ska föreläggas arbetssökanden.

Arbetsgivarna blir tillfrågade om arbetssökandenas kontakttagande huvudsakligen i samband med arbets- och näringsbyråns arbetsgivarservice. De uppgifter som erhålls används också vid verkställandet av påföljdssystemet för att kontrollera riktigheten i de uppgifter som den arbetssökande lämnat.

De ändringar som handlar om en persons rätt att lämna arbetet med återopande av orsaker som har att göra med skyddet för yrkesskicklighet och regional rörlighet utan risk för att förlora arbetslöshetsförmån, kan medverka till att arbetstagarna lättare än tidigare säger upp sig från en arbetsplats som är belägen utanför pendlingsregionen. Detta kan medföra extra arbete för arbetsgivarna i och med att nya arbetstagare behöver rekryteras. Å andra sidan är en del av de nya bestämmelserna sådana att de riktar sig till sådana arbetssökande som kanske inte annars skulle ha sökt sig till sådant arbete som de inte skulle ha varit skyldiga att ta emot som en förutsättning för erhållande av arbetslöshetsförmån. Som helhet betraktat avser de ändringar som föreslås i påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa att stödja den regionala och yrkesmässiga rörligheten av arbetskraft, vilket å sin sida skulle förbättra tillgången på arbetskraft.

Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin

När det gäller arbetslöshetsförmåner påverkas samhällsekonomin och den offentliga ekonomin av sysselsättningsläget och antalet arbetslösa som är en följd av detta samt arbetslöshetsperiodernas längd. De tidsperioder utan ersättning som föreläggs på grund av ett arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande minskar något de förmåner som betalas på basis av arbetslöshet.

Syftet med detta klarläggande av påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa är att förebygga förfarande som är arbetskraftspolitiskt klandervärt, att förkorta arbetslöshetsperioderna och att bidra till snabbare sysselsättning bl.a. genom att uppmuntra arbetslösa till att aktivt söka arbete, ta emot arbete och delta i arbetskraftsservice.

Ett ytterligare syfte med ett tydligare system än det nuvarande är att minska det administrativa arbetet i anslutning till utkomstskyddet för arbetslösa och att frigöra personalresurser vid arbets- och näringsbyråerna för att användas till tillhandahållande av arbetskraftsservice, vilket å sin sida bidrar till en snabbare sysselsättning av de arbetslösa.

Eftersom propositionens konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin har samband med ovan nämnda omständigheter är det svårt att uppskatta konsekvenserna i euro. Som helhet betraktat bedöms propositionen vara kostnadsneutral. Nedan har det gjorts ett försök att bedöma vilka slags ekonomiska konsekvenser som de föreslagna ändringarna kunde ha.

De ändringar som bidrar till en snabbare sysselsättning av de arbetslösa minskar statens utgifter. En bedömning av vilka statsekonomiska konsekvenser som ändringarna i arbetslöshetsperiodens längd skulle kunna ha ingår i en publikation som arbets- och näringsministeriet gett ut (Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante-vaikutusarviointia (TEM-analyysejä 10/2009, Alatalo-Räisänen). Antalet arbetslöshetsperioder som inleddes år 2010 var cirka 904 000. Den genomsnittliga längden av avslutade arbetslöshetsperioder var 14 veckor. Det genomsnittliga antalet arbetssökande uppgick till 264 800. År 2010 var effekten av en veckas ändring i arbetslöshetsperiodens längd på arbetslöshetsnivån 17 400 personer och effekten av en dags ändring i arbetslöshetsperiodens längd cirka 3 500 personer. När dessa siffror omvandlas till kostnader för arbetsmarknadsstödet innebär en veckas ändring i arbetslöshetsperiodens längd en kostnad på cirka 115 miljoner euro och en dags ändring en kostnad på cirka 23 miljoner euro.

Bland annat de förslag som handlar om den regionala rörligheten och fullföljandet av sysselsättningsplanen bedöms kunna ha effekter som förkortar arbetslöshetsperioderna och bidrar till en snabbare sysselsättning av de arbetslösa.

De förslag som handlar om skyldighet att stå till arbetsmarknadens förfogande och att i stället för att dra in arbetsmarknadsstödet förelägga de långtidsarbetslösa tidsperioder utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete kommer eventuellt att något förkorta den tid för vilken arbetslöshetsförmånen förloras. Å andra sidan kan de ovan nämnda ändringarna minska utgifterna för utkomststöd som betalas i stället för arbetslöshetsförmån.

Upphävandet av begränsningarna på utbetalningen av arbetslöshetsförmån under tiden

för en utlandsresa beräknas knappast öka utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa, eftersom det inte är särskilt vanligt att arbetslösa företar utlandsresor som varar längre än sex betalningsdagar för arbetslöshetsförmån.

4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Syftet med de föreslagna ändringarna är att förtydliga bestämmelserna om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet för arbetslösa. De personalresurser som frigörs inom utkomstskyddet för arbetslösa skulle kunna inriktas på tillhandahållandet av arbetskraftsservice.

Mängden arbete skulle minska särskilt genom att skyldigheten att vara i arbete huvudsakligen skulle ersättas genom tidsperioder utan ersättning. När det gäller föreläggande av både skyldighet att vara i arbete och tidsperiod utan ersättning ska arbets- och näringsbyrån utreda den arbetssökandes förfarande på samma sätt, men i fråga om skyldigheten att vara i arbete ska byrån också kontrollera att skyldigheten fullgörs, dvs. att den arbetssökande är i arbete och deltar i selsättningsfrämjande service.

Också indragning av arbetsmarknadsstödet på grund av de begränsningar som arbetssökanden uppställt på mottagande av arbete eller deltagande i utbildning förutsätter att arbets- och näringsbyrån undersöker huruvida begränsningen upphört och utfärdar ett arbetskraftpolitiskt utlåtande om saken. Om bestämmelsen upphävdes enligt förslaget, skulle byråerna slippa detta arbete.

Enligt förslaget ska den arbetssökandes eventuella arbetskraftspolitiskt klandervärdiga förfarande inte undersökas efter det att arbetssökanden förelagts skyldighet att vara i arbete. Också detta skulle minska arbets- och näringsbyråns arbete. Dessutom skulle arbets- och näringsbyråns uppgifter i anslutning till utkomstskyddet för arbetslösa minskas av att kontrollen av de arbetssökandes utlandsresor ska slopas.

Den ändring som föreslås i utkomstskyddsombudens verksamhetsområden skulle möjliggöra skötsel av utkomstskyddsombudets uppgifter på ett mer ändamålsenligt sätt än hittills som ett samarbete mellan flera när-

ings-, trafik- och miljöcentraler. Kvaliteten på ombudens arbete skulle höjas när närings-, trafik- och miljöcentralerna skulle kunna ordna skötseln av utkomstskyddsombudets uppgifter som en heltidssyssla. Uppsplittningen av uppgifterna skulle minska, vilket skulle öka förvaltningens effektivitet.

När en arbetssökande underrättat Jobblinjen om en ändring av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsförmån eller utbetalaren av arbetslöshetsförmån bett Jobblinjen att korrigera det arbetskraftspolitiska utlåtandet, underrättar Jobblinjen arbets- och näringsbyrån om detta, som utfärdar ett arbetskraftspolitiskt utlåtande. Förfarandet medför onödigt arbete som skulle kunna undvikas genom att Jobblinjen enligt förslaget skulle ha rätt att utfärda arbetskraftspolitiska utlåtanden. Arbets- och näringsbyrån skulle således slippa att utfärda rutinmässiga utlåtanden i ovan nämnda fall. Ärendet skulle kunna behandlas snabbare inte enbart inom arbets- och näringsförvaltningen utan också hos arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten. Från den arbetssökandes synpunkt kan detta i vissa fall innebära snabbare utbetalning av förmånen.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Den bestämmelse i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som anger att man under tiden för en utlandsresa endast kan betalas arbetslöshetsförmåner i begränsad utsträckning, som föreslås bli upphävd, kan på grund av bristen på inkomster utgöra ett faktiskt hinder för att de arbetslösas utlandsresor. Om bestämmelsen upphävdes, skulle detta bidra till realiserandet av den rörelsefrihet som tryggas i grundlagen.

Den arbetssökande skulle i vissa fall ha en giltig orsak att lämna sitt arbete av familjeskäl då maken eller maken får arbete eller inleder företagsverksamhet på annan ort. Bestämmelsen skulle bättre än nuförtiden trygga den arbetslösas rätt att välja sin boställningsort samt att bestämma om sitt familjeliv. Detta och särskilt beaktandet av den tid som går åt till arbetsresor som giltig orsak till att lämna arbetet skulle också förbättra barnens ställning inom den arbetssökandes familj.

De arbetssökande kan hamna i sinsemellan ojämlig ställning oberoende av vad de har svarat, eller om de överhuvudtaget har svarat, på arbets- och näringsbyråns begäran om utredning angående vägran att ta emot arbete eller arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller angående att de lämnat arbetet eller den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen. Dessutom kan det finnas skillnader i de arbetssökandes möjligheter att undanröja begränsningar att ta emot arbete eller delta i utbildning. Om bestämmelsen om skyldighet att stå till arbetsmarknadens förfogande upphävdes, skulle det för sin del öka den jämlika behandlingen av arbetssökande.

Ett påföljdssystem inom utkomstskyddet för arbetslösa som stöder den regionala rörligheten av arbetslösa skulle göra det möjligt för de arbetslösa att på ett mer flexibelt sätt och utan att riskera att förlora arbetslöshetsförmånen kunna söka arbete på orter där det finns problem med tillgången på arbetskraft. Detta skulle kunna jämna ut skillnader mellan olika regioner i fråga sysselsättning.

Möjligheten att koncentrera skötseln av utkomstskyddsombudets uppgifter för flera centralers del vid en närings-, trafik- och miljöcentral skulle inte försämra den service som tillhandahålls medborgarna eftersom kontakterna med utkomstskyddsombudet består huvudsakligen av rådgivning per telefon. Också utkomstskyddsombudets rådgivnings- och kontrollverksamhet som riktas till arbets- och näringsbyråerna sköts huvudsakligen per telefon eller e-post.

Syftet men påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa är att trygga den arbetslösas möjligheter att söka arbete och förbättra dennas förutsättningar att träda in på eller återvända till arbetsmarknaden. Utlandsvistelse är ingen giltig grund för att låta bli att fullfölja sysselsättningsplanen eller att aktivt söka arbete. Fastän arbets- och näringsbyrån inte längre skulle övervaka den arbetssökandes vistelse utomlands, kvarstår arbetssökandens skyldigheter oförändrade.

Bestämmelserna i den aktuella lagen om utkomstskyddet för arbetslösa inriktar sig inte enbart på kvinnor eller män. Majoriteten av dem som förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grund av ett arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande består av män. På års-

nivå är männens andel cirka 60 procent och kvinnornas andel ca 40 procent.

Kvinnors och mäns procentandelar av dem som förlorat arbetslöshetsförmån på grund av ett arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande motsvarar ganska långt kvinnornas och männens andel av arbetslösa arbetssökande. De gällande påföljdsbestämmelserna inriktar sig således ganska jämnt på båda könen. De ändringar som föreslås bedöms inte ändra på situationen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

De förslag som gäller påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa grundar sig på en utredning om förlust av utkomstskyddet för arbetslösa på grund av ett arbetsmarknadspolitiskt klandervärt förfarande som arbets- och näringsministeriet utfört (TEM-analysejä 31/2011). När utredningen bereddes hördes social- och hälsovårdsministeriet, Akava, Finlands Näringsliv EK, Finlands Fackförbunds Centralorganisation (FFC), Finlands Kommunförbund, Företagarna i Finland och Tjänstemannacentralorganisationen rf (FTFC). Med tanke på utredningen begärdes dessutom närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas synpunkter på behovet att utveckla påföljdssystemet.

Arbets- och näringsministeriet bad våren 2011 närings-, trafik- och miljöcentralerna om synpunkter på arbetslöshetsförmån som ska betalas under tiden för en utlandsresa. Med tanke på sina svar samlade närings-, trafik- och miljöcentralerna kommentarer från arbets- och näringsbyråerna inom sina verksamhetsområden. Arbets- och näringsministeriet har utnyttjat de svar som det fått vid utförandet av denna proposition. Saken har behandlats också med social- och hälsovårdsministeriet samt i diskussioner med ovan nämnda arbetslivsorganisationer.

Det förslag som gäller omorganisering av utkomstskyddsombudens uppgifter baserar sig på den förfrågan om hur utkomstskyddsombudens arbete skulle kunna utvecklas som arbets- och näringsministeriet våren 2011

skickat till utkomstskyddsombuden, deras vikarier och arbets- och näringsbyråerna. Enkätsvaren har inte publicerats.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtande om regeringspropositionen har begärts av närings-, trafik- och miljöcentralerna, som med tanke på sina utlåtanden har samlat kommenterar från arbets- och näringsbyråerna inom sina respektive verksamhetsområden. Utlåtande har dessutom begärts av Akava, Finlands Näringsliv EK, Finlands Fackförbunds Centralorganisation (FFC), Finlands Kommunförbund, Företagarna i Finland, Tjänstemannacentralorganisationen rf (FTFC), Försäkringsdomstolen, besvärnämnden för utkomstskyddsärenden, Folkpensionsanstalten, Finansinspektionen samt Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf.

Remissinstanserna reserverades en frist på två veckor för givande av utlåtande. Fristen för givande av utlåtande ansågs vara tillräckligt lång eftersom de centrala parter av vilka utlåtande begärdes har deltagit i beredningen redan när arbets- och näringsministeriet gjorde sin utredning om förlust av arbetslöshetsförmån på grund av arbetskraftspolitiskt klandervärdt förfarande samt i de olika skedena av propositionsskrivandet.

Remissinstanserna understödde huvudsakligen de ändringar som föreslogs i propositionen. Nedan beskrivs sådana detaljer som togs upp i remissyttrandena och som inte har ändrats med anledning av dem.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna uttryckte sina bekymmer över huruvida sloppandet av kontrollen över en arbetssökandes utlandsresor skulle kunna, särskilt i fråga om invandrare, leda till en situation att integrationen i Finland skulle misslyckas på grund av den arbetssökandes vistelse utomlands. Ett eventuellt problem kan dock undvikas om man vid arbets- och näringsbyråerna fäster uppmärksamhet vid att man i de integrationsplaner som upprättas för invandrare kommer överens om konkreta åtgärder för främjande av integrationen samt om hur serviceprocessen ska framskrida. I de ändringar som föreslås i propositionen betonas också annars behovet att fästa uppmärksamhet vid

kvaliteten på och den konkreta naturen hos sysselsättningsplanerna samt uppföljningen av dem.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna anser det vara möjligt att den föreslagna bestämmelsen om skyddet för yrkesskicklighet kan resultera i att särskilt unga människor passiveras i början av arbetslöshetsperioden om de inte genast hittar ett arbete som motsvarar deras yrkesskicklighet. Skyddet för yrkesskicklighet hindrar dock inte arbets- och näringsbyrån från att erbjuda den arbetssökande också annat arbete än sådant som motsvarar hans eller hennes kärnkompetens. De föreslagna bestämmelserna möjliggör sådana försök utan risk för att man förlorar arbetslöshetsförmånen.

Enligt propositionen ska tidsperiod utan ersättning inte kunna föreläggas på grund av att den arbetssökande vägrar att delta i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning om man inte i sysselsättningsplanen har kommit överens om sådan. Några arbets- och näringsbyråer ansåg att detta försvårar ordnandet av utbildning. Kravet att överenskommelse om utbildning ska ingå i sysselsättningsplanen har behållits i propositionen eftersom kravet styr arbets- och näringsbyråerna till att ordna serviceprocessen för de arbetssökande på ett systematiskt sätt och förbinder de arbetssökande att delta i den överenskomna utbildningen.

6 Samband med andra propositioner

När denna regeringsproposition behandlas i riksdagen ska man beakta att riksdagen som bäst behandlar regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av vissa lagar som gäller inom den privata sektorn och av 11 § i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (RP 89/2011 rd) i vilken det föreslås att 10 § 2 mom. i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) ändras så att i bestämmelsen stryks omnämmandet om att arbetstagaren övergår till att arbeta på ett utländskt fartyg som avses i 4 § 2 mom. 4 punkten i lagen om sjömanspension. När denna regeringsproposition behandlas i riks-

dagen ska man beakta vad man vid riksdagsbehandlingen av RP 89/2011 rd bestämt om ändring av 10 § 2 mom. och bestämmelsen ska ändras så att hänvisningen i bestämmel-

sen avser 2 a kap. 4 § i den lag om utkomstskydd för arbetslösa som föreslås i denna proposition i stället för 2 kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa****1 kap Allmänna bestämmelser**

4 §. Verkställighet av lagen. Paragrafens 3 mom. ska ändras så att arbets- och näringsbyrån ersätts med Arbetskraftsmyndigheten. Ändringen innebär att Arbetskraftspolitiska utlåtanden kan förutom av arbets- och näringsbyrån även ges av annan enhet inom arbets- och näringsförvaltningen. I praktiken innebär detta den riksomfattande telefon-tjänsten Jobblinjen. Avsikten är att Jobblinjen ger utlåtanden som inte är förenade med Arbetskraftspolitisk prövning.

Dessutom ska i 3 mom. föreskrivas att flera närings-, trafik- och miljöcentraler kan ha ett gemensamt utkomstskyddsombud och en gemensam ställföreträdare för utkomstskyddsombudet. Ändringen möjliggör en koncentring av utkomstskyddsombudets uppgifter.

5 §. Definitioner. I 1 mom. 8 och 9 punkten i paragrafen ska det göras ändringar som beror på ändringarna av 2 och 8 kap. och på att ett nytt 2 a kap. fogas till lagen.

2 kap Allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

Rubriken för kapitlet ska ändras till allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner.

Det föreslås att bestämmelser om konsekvenserna av Arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande för rätten att få Arbetslöshetsförmån ska finnas i nya 2 a kap. I 2 kap. ska bestämmelserna om de allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få Arbetslöshetsförmån finnas kvar. Sådana förutsättningar är bland annat att vara arbetssökande samt hur den arbetssökandes företagsverksamhet och studier påverkar rätten till Arbetslöshetsförmån.

8 kap. 2 § om unga personers rätt till Arbetsmarknadsstöd, 8 kap. 4 § om väntetid för

Arbetsmarknadsstödet och 2 kap. 11 § om en sådan tidsperiod utan ersättning som föreläggs på grund av frånvaro från Arbetsmarknaden bildar en helhet som hänger ihop. Eftersom det endast föreslås tekniska ändringar i 8 kap. 2 §, ska inte heller 2 kap. 11 § ändras.

3 §. Hinder för att vara på Arbetsmarknaden. Paragrafens 1 mom. ska ändras så att en utlandsresa inte är något hinder för att vara på Arbetsmarknaden. Om man slopar utlandsresa som hinder för att vara på Arbetsmarknaden, minskar de av arbets- och näringsbyråns uppgifter som inte hänför sig till Arbetsförmedling och förbättrande av de arbetssökandes förutsättningar för sysselsättning. Dessutom förbättras de arbetssökandes möjligheter att dra nytta av rörelsefriheten.

Eftersom en utlandsresa inte är något hinder för att vara på Arbetsmarknaden, ska 2 mom. om en kort och tillfällig utlandsresa upphävas. Även om resande till utlandet inte påverkar rätten att få Arbetslöshetsförmån, förutsätts dock fortfarande för erhållande av Arbetslöshetsförmån att den arbetssökande betraktas som bosatt i Finland. Bestämmelser om detta finns i 1 kap. 8 §.

Avsikten är att det inte ska ges något Arbetskraftspolitiskt utlåtande om utlandsresor och att arbets- och näringsbyrån inte kontrollerar hur många eller hur långa utlandsresor den arbetssökande gör. I praktiken innebär detta att den arbetssökande inte i förväg behöver underrätta arbets- och näringsbyrån om resan. Den arbetssökande har dock enligt 2 kap. 1 § 3 mom. skyldighet att till arbets- och näringsbyrån lämna en postadress och andra kontaktuppgifter, för att den sökande ska kunna nås utan dröjsmål även under resan.

På motsvarande sätt som i den gällande lagstiftningen kan den arbetssökande erbjudas arbete och andra av arbets- och näringsbyråns tjänster under utlandsresan. Vägran att ta emot erbjudet arbete eller att delta i erbjuden service avgörs enligt 2 a kap. och 8 kap. i lagen. På motsvarande sätt som i den gällande lagstiftningen är en utlandsresa inte en Arbetskraftspolitiskt sett giltig orsak att

vägra ta emot erbjudet arbete eller delta i erbjuden service.

2 a kap **Förfaranden som är arbetskraftpolitiskt klandervärda**

Det är ett nytt kapitel. I 1—3 § i kapitlet ska det föreskrivas om sådan tidsperiod utan ersättning som föreläggs om man lämnar arbetet eller blir uppsagd. I 4—7 § i kapitlet ska det föreskrivas om hur vägran att ta emot arbete påverkar rätten att få arbetslöshetsförmån. 8 § i kapitlet ska gälla de arbetssökandes rätt att vägra ta emot arbete och att lämna arbetet på basis av skyddet för yrkesskickligheten.

I 9—13 § i kapitlet ska det föreskrivas om arbetskraftpolitiskt klandervärdt förfarande som har samband med den arbetssökandes serviceprocess vid arbets- och näringsbyrån samt om tidsperioder utan ersättning som föreläggs på basis av detta. 14 § ska innehålla en bestämmelse om skyldighet att vara i arbete som föreläggs på basis av den arbetssökandes upprepade arbetskraftpolitiskt klandervärda förfarande.

1 §. Att lämna arbetet och att bli uppsagd. I 1 mom. i paragrafen ska det föreskrivas om sådan tidsperiod utan ersättning som föreläggs på grund av att man lämnar arbetet eller blir uppsagd. När den arbetssökande utan giltig orsak har lämnat arbetet eller själv har varit orsak till att anställningsförhållandet upphört, ska för honom eller henne föreläggas en tidsperiod utan ersättning på 90 dagar, på motsvarande sätt som i gällande 2 kap. 9 §. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, föreligger inte rätt till arbetslöshetsförmån under 30 dagar.

Beräkningen av tidsperioden utan ersättning börjar alltid den första dagen efter att anställningsförhållandet upphörde. I frågan har det ingen betydelse om den aktuella personen redan då var arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Bestämmelsen undanröjer den oklarhet om när tidsperioden utan ersättning börjar som hänger samman med ordalydelsen i den gällande bestämmelsen.

Paragrafens 2 mom. motsvarar nuvarande 2 kap. 9 § 2 mom.

I paragrafens 3 mom. ska det föreskrivas om hur bestridande av uppsägning och häv-

ning av arbetsavtal påverkar föreläggandet av en tidsperiod utan ersättning. Enligt gällande 2 kap. 9 § 3 mom. föreläggs inte någon tidsperiod utan ersättning innan bestridandet av arbetsavtalet har avgjorts, om arbetstagaren har bestritt uppsägningen under uppsägningstiden. Enligt föreslagna 3 mom. räcker det om uppsägningen har bestritts inom tre månader från det att anställningsförhållandet upphörde. Arbetstagarens ställning är bättre tryggad om han eller hon har mer tid att vidta åtgärder för att bestrida uppsägningen av arbetsavtalet. Samtidigt är tidsfristen i situationer med uppsägningar enhetlig med tidsfristen för bestridande av en hävning.

I paragrafens 3 mom. ska det också föreskrivas om bemyndigande att utfärda förordning när det gäller bestridande. Genom förordning av statsrådet kan det utfärdas närmare bestämmelser om vad som ska anses vara bestridande av uppsägning eller hävning av arbetsavtal vid tillämpningen av bestämmelsen.

2 §. Giltig orsak att lämna arbetet. I paragrafen ska det föreskrivas om giltig orsak att lämna arbetet på motsvarande sätt som i nuvarande 2 kap. 10 §.

3 §. Att lämna arbetet på grund av arbetsplatsens läge och arbetsresorna. Det är en ny bestämmelse. Enligt 1 punkten i paragrafen har personen en giltig orsak att lämna arbetet under de tre första månaderna av anställningsförhållandet, om arbetsplatsen är belägen utanför pendlingsregionen eller om personens dagliga arbetsresa vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidsarbete i genomsnitt två timmar.

Avsikten är inte att föreskriva om en allmän rätt att lämna arbetet utan att förlora arbetslöshetsförmånen på basis av arbetsplatsens läge, utan avsikten är att trygga erhållandet av arbetslöshetsförmån i en situation där en arbetslös person eller en person som annars blir arbetslös skulle ha lämnat ett arbete som han eller hon av skäl som gäller regional rörlighet inte skulle ha behövt ta emot med hot om att arbetslöshetsförmånen dras in. Arbetet kan ha påbörjats under uppsägningstiden, direkt efter att det föregående arbetet upphörde eller medan personen var arbetslös.

För att förbättra kombineringsen av arbete och familjeliv ska det i 2 punkten i paragrafen föreskrivas att personen har en giltig orsak att lämna arbetet, när han eller hon säger upp sig för att flytta till en annan ort där personens make eller maka har ett varaktigt arbete eller bedriver företagsverksamhet som tryggar försörjningen. Förutsättningen är att arbetsplatsen är belägen utanför den pendlingsregion som bestäms utifrån den nya bostadsorten eller att personens dagliga arbetsresa efter flytten vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidarbete i genomsnitt två timmar.

Med varaktigt arbete som tryggar försörjningen avses både långa visstidsanställningar och anställningsförhållanden som gäller tills vidare. Till exempel sommarjobb eller praktik i anslutning till studier uppfyller inte detta villkor, men arbete hos en och samma eller hos flera samma arbetsgivare i på varandra följande visstidsanställningar kan anses vara varaktigt arbete. Som varaktigt betraktas åtminstone arbete som till sin varaktighet räcker till att uppfylla arbetsvillkoret på 34 kalenderveckor som är en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning. Utkomsten bör vara tryggad så att maken eller maken till exempel inte har rätt till jämkad arbetslöshetsförmån eller jämkat utkomststöd. Tillämpningen av bestämmelsen förutsätter till exempel inte att makarna har gemensamma barn eller att makarna redan har bott ihop. Det föreskrivs bland annat om begreppet sambo i 1 kap. 7 §.

Bestämmelsen i 2 punkten i paragrafen avses endast gälla en situation där personen säger upp sig från arbetet före flytten. Om personen säger upp sig först efter flytten, bedömer arbets- och näringsbyrån enligt 2 § om personen utifrån en arbetskraftspolitisk bedömning har haft en giltig orsak till sitt förfarande. För att det ska finnas en giltig orsak till att personen säger upp sig, måste flytten och det att personen sade upp sig ha ett tidsmässigt samband.

Enligt 3 punkten i paragrafen har personen en giltig orsak att lämna arbetet också när arbetsgivaren till exempel på basis av ett kollektivavtal eller arbetsavtalet anvisar personen en ny plats där arbetet utförs och den nya platsen är belägen utanför pendlingsregionen eller personens dagliga arbetsresa till den nya

platsen inom pendlingsregionen vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidarbete två timmar. Personen har då en jämlik ställning med dem på vilka det tillämpas ett sådant kollektivavtal eller som har ett sådant arbetsavtal där det inte avtalats om arbetsgivarens möjligt att anvisa en ny plats för utförandet av arbetet. När sådana personer har vägrat arbeta på den nya platsen har deras rätt till arbetslöshetsförmån bedömts som vägran att ta emot arbete. Då har man i bedömningen av giltig orsak beaktat om den nya platsen där arbetet utförs är belägen utanför pendlingsregionen samt den tid som går åt till arbetsresorna.

I de situationer som beskrivs i föregående stycke har arbetsgivaren kunnat erbjuda arbete på en ny plats som ett alternativ till uppsägning av arbetsavtalet. Om arbetstagaren inte vill börja arbeta på den nya platsen, fast arbetstagaren enligt anställningsvillkoren har skyldighet att göra det och arbetstagaren sägs upp, utreds när personens rätt till arbetslöshetsförmån avgörs om den arbetssökande själv har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde. Den princip som framgår av den föreslagna 3 punkten skulle också kunna tillämpas i denna situation.

4 §. Vägran att ta emot arbete. Paragrafens 1 och 3 mom. ska motsvara nuvarande 2 kap. 12 §.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det att om arbetet skulle ha varat högst två veckor, så föreligger inte rätt till arbetslöshetsförmån under 30 dagar. Till exempel i fråga om vikariat är det möjligt att anställningsförhållandet för viss tid kommer att förlängas senare. Längden på tidsperioden utan ersättning bestäms i dessa situationer enligt den varaktighet som var känd då personen vägrade ta emot det erbjudna arbetet.

5 §. Giltig orsak för vägran att ta emot arbete. Paragrafen motsvarar gällande 2 kap. 15 §.

6 §. Vägran att ta emot arbete på grund av arbetsplatsens läge och arbetsresorna. Paragrafen motsvarar gällande 2 kap. 14 § 1—4 mom.

7 §. Vägran att ta emot erbjudet arbete utomlands. Paragrafen motsvarar 2 kap. 14 § 5 mom. i den gällande lagen.

8 §. Skydd för yrkesskicklighet. I paragrafens 1 mom. ska det föreskrivas att personen har en giltig orsak att vägra ta emot sådant arbete som inte motsvarar personens yrkesskicklighet. Avsikten är att den arbetssökande alltid har minst en bransch som överenskomms på arbets- och näringsbyrån i samband med intervjun med den arbetssökande och utifrån vilken bransch skyddet för yrkesskicklighet bestäms. Det kan finnas flera av de nämnda branscherna om den arbetssökande till exempel har avlagt flera yrkesexamina. Skyddet för yrkesskicklighet nämns till exempel i den sysselsättningsplan som utarbetas med den arbetssökande.

När skyddet för yrkesskickligheten bestäms, beaktas på motsvarande sätt som i nuläget den arbetssökandes utbildning och arbetserfarenhet. På samma sätt som för närvarande ska det i sista hand vara arbets- och näringsbyrån som beslutar om den arbetssökande har en giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete på basis av sitt skydd för yrkesskicklighet.

Om den arbetssökande och arbets- och näringsbyrån inte når samförstånd om hur skyddet för yrkesskickligheten bestäms, avgör arbets- och näringsbyrån frågan. Den arbetssökande kan föra sitt ärende till besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och Försäkringsdomstolen genom att överklaga förmånsutbetalarens eventuella beslut om en påföljd som förelagts på basis av vägran att ta emot arbete.

Om den arbetssökande inte har tidigare arbetserfarenhet, bestäms skyddet för yrkesskickligheten utifrån den sökandes utbildning. Med avvikelse från gällande 2 kap. 13 § innebär detta att även de som är nyutexaminerade från en utbildning har giltig orsak att vägra ta emot arbete utanför den egna branschen.

Den giltiga orsaken att vägra ta emot arbete som inte motsvarar yrkesskickligheten gäller i tre månader efter registreringen som arbetslös arbetssökande. Detta preciserar när skyddet för yrkesskickligheten börjar jämfört med den gällande lagen. Om den arbetssökande studerar på heltid, börjar giltighetstiden för den giltiga orsaken räknas först när heltidsstudierna avslutats. Tidpunkten då skyddet för yrkesskickligheten börjar för heltidsstu-

derande som registrerat sig som arbetssökande senareläggs jämfört med den nuvarande lagen.

Enligt den gällande bestämmelsen om skydd för yrkesskicklighet kan den arbetssökande vägra ta emot erbjudet arbete utanför sin egen bransch om han eller hon under det tremånaders skyddet för yrkesskickligheten har ingått ett arbetsavtal om arbete som med beaktande av personens yrkesskicklighet är lämpligt och som börjar inom tre månader från ingåendet av arbetsavtalet. Detta kan i praktiken förlänga giltighetstiden för skyddet för yrkesskickligheten som längst till cirka sex månader. Enligt den föreslagna bestämmelsen förlängs inte skyddet för yrkesskickligheten. Ett arbetsavtal om arbete som börjar senare kan dock beaktas vid bedömningen av om den arbetssökande har en giltig orsak enligt 5 § att vägra ta emot erbjudet arbete. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan arbets- och näringsbyrån inte längre undanröja skyddet för yrkesskickligheten.

Tiden på tre månader i anslutning till den giltiga orsaken börjar räknas från början när personen har uppfyllt det arbetsvillkor som krävs för arbetslöshetsdagpenning och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning börjar från början. När arbetsvillkoret uppfylls kan personen anses ha varit etablerad i arbetslivet på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I den gällande bestämmelsen föreskrivs inte om att skyddet för yrkesskicklighet börjar från början.

Arbets- och näringsbyrån är inte nödvändigtvis informerad om att arbetsvillkoret har uppfyllts. Detta utreds emellertid inte i fråga om varje arbetssökande, utan vid behov endast när den arbetssökande vägrat ta emot ett erbjudet arbete.

I paragrafens 2 mom. ska det föreskrivas om personens rätt att under de tre första månaderna av anställningsförhållandet lämna ett sådant arbete som han eller hon enligt 1 mom. skulle kunna ha vägrat att ta emot. Bestämmelsen ska ersätta gällande 2 kap. 10 § 2 mom., enligt vilket personen medan skyddet för yrkesskickligheten är i kraft har giltig orsak att lämna ett sådant arbete som personen tagit emot som inte kan betraktas som lämpligt med tanke på hans eller hennes yrkesskicklighet. I praktiken förlänger före-

slagna 2 mom. personens möjlighet att lämna ett arbete som inte motsvarar jobbsökningsyrket med cirka tre månader som längst.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande 2 kap 13 § 4 mom.

9 §. Uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas. Paragrafen motsvarar gällande 2 kap. 18 §.

10 §. Vägran att utarbeta sysselsättningsplan. Paragrafen motsvarar annars gällande 2 kap. 18 a §, men i stället för tidsperioden utan ersättning på 60 dagar ska det föreskrivas om en tidsperiod utan ersättning vars längd den arbetssökande själv kan påverka. När den arbetssökande utan giltig orsak har vägrat att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen, förlorar han eller hon alltid sin rätt till arbetslöshetsförmån för minst 30 dagar.

Det är inte alltid möjligt att utarbeta planen utan dröjsmål av skäl som beror på arbets- och näringsbyrån, när den arbetssökande tar tillbaka sin vägran att utarbeta eller revidera planen. Oberoende av när planen utarbetas eller när den arbetssökande ber att en plan ska utarbetas efter att tidigare ha vägrat utarbeta eller revidera planen, ska tidsperioden utan ersättning alltid vara minst 30 dagar. Om den arbetssökande inom dessa 30 dagar har framfört begäran om att en plan ska utarbetas, får han eller hon tillbaka sin rätt till arbetslöshetsförmån 30 dagar efter att han eller hon vägrade utarbeta eller revidera planen. Om den arbetssökande först senare ber att en plan ska utarbetas, men planen inte kan utarbetas av en orsak som beror på arbets- och näringsbyrån, får arbetssökanden tillbaka sin rätt till förmånen från och med den dag som han eller hon framförde begäran.

Förlusten av arbetslöshetsförmånen på grund av vägran att utarbeta eller revidera sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen är till sin karaktär en tidsperiod utan ersättning också i fråga om tiden efter de första 30 dagarna.

11 §. Försummelse att fullfölja sysselsättningsplan. I sysselsättningsplanen avtalar den arbetssökande och arbets- och näringsbyrån om jobbsökning och om förbättrande av förutsättningarna för sysselsättning. När planen utarbetas beaktas bland annat den arbets-

sökandes arbetserfarenhet, utbildning, önskemål beträffande jobbsökningen samt den sökandes arbets- och funktionsförmåga.

Föreslagna 1 mom. motsvarar till grunderna gällande 2 kap. 20 §, enligt vilken paragraf en arbetssökande som utan giltig orsak väsentligen har försummat att fullfölja sin sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmån för 60 dagars tid. I den föreslagna bestämmelsen skrivs det ut vad som ska avtalas i sysselsättningsplanen.

Bestämmelsen ska inte tillämpas när en arbetssökande vägrat delta i sysselsättningsfrämjande service. Påföljden för vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service bestäms enligt föreslagna 12 §. På grund av detta gäller bestämmelsen särskilt de arbetssökande vars servicebehov inte kräver att sysselsättningsfrämjande service ska ingå i sysselsättningsplanen. Bestämmelsen ska tillämpas främst på sådana arbetssökande med vilka det avtalas att de söker sig till arbete eller utbildning eller annan service på eget initiativ.

Om den arbetssökande inte handlar på det sätt som avtalats i planen, föreläggs för honom eller henne en tidsperiod utan ersättning på 60 dagar, som börjar när arbets- och näringsbyrån har konstaterat försummelsen. I praktiken innebär detta den dag då arbets- och näringsbyrån bad den arbetssökande lämna en redogörelse i ärendet.

Någon tidsperiod utan ersättning ska inte föreläggas, om den arbetssökande har haft en giltig orsak att låta bli att genomföra det som avtalats i planen. Eftersom den arbetssökande och arbets- och näringsbyrån vid behov kan ändra planen, kan den giltiga orsaken i regel endast vara den arbetssökandes arbetsförmåga som i verkligheten har hindrat honom eller henne från att fullfölja planen och att kontakta arbets- och näringsbyrån.

Enligt 2 mom. ska det inte föreläggas någon tidsperiod utan ersättning, om den arbetssökande för arbets- och näringsbyrån kan visa att han eller hon aktivt sökt arbete eller försökt förbättra sina förutsättningar för sysselsättning på ett sätt som motsvarar det som avtalats i planen.

Paragrafens 2 mom. innebär i praktiken att en tidsperiod utan ersättning inte föreläggs

om den arbetssökandes försummelse inte ska betraktas som väsentlig på motsvarande sätt som enligt den gällande bestämmelsen. Väsentligheten ska bedömas genom en helhetsprövning så att man beaktar både försummelsen att vidta de åtgärder som avtalats i planen och den arbetssökandes egen aktivitet i jobbsökningen och i förbättrandet av förutsättningarna för sysselsättning.

Paragrafens 2 mom. avses inte ha någon inverkan på huruvida det för den arbetssökande ska föreläggas en tidsperiod utan ersättning enligt övriga bestämmelser som föreslås ingå i 2 a kap.

12 §. Vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av servicen. I paragrafen ska det föreskrivas om vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av service.

För vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service utan giltig orsak ska det alltid föreläggas en tidsperiod utan ersättning på 60 dagar. Eftersom avsikten med förslaget är att påföljden inte påverkas av hur länge arbetslösheten varat eller av förmånslaget, ska en tidsperiod utan ersättning föreläggas i stället för skyldighet att vara i arbete också för de arbetssökande som varit arbetslösa länge i enlighet med 8 kap. 4 a §, som föreslås bli upphävd.

Vägran att delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte utan giltig orsak skulle leda till att en tidsperiod utan ersättning föreläggs även för dem som får arbetslöshetsdagpenning. Eftersom det inte föreslås några sådana ändringar i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som gäller utarbetande av en aktiveringsplan eller ordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, ska en tidsperiod utan ersättning föreläggas endast när personen har bett att få delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och det med personen har utarbetats en aktiveringsplan där det avtalas om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. På motsvarande sätt kan för sådana sökande av arbetsmarknadsstöd som inte uppfyller dessa tidsfrister för anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt 3 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte föreläggas en tidsperiod utan ersättning, när de utan giltig orsak har vägrat

delta i sådan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som de själva bett om.

I paragrafens 2 mom. ska det föreskrivas att en tidsperiod utan ersättning föreläggs på grund av vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service endast när deltagandet i servicen har överenskommit i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Detta förbättrar i fråga om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning de arbetssökandes möjligheter att påverka hurdana tjänster de måste delta i med hot om att förlora arbetslöshetsförmånen. Bestämmelsen hindrar inte arbets- och näringsbyrån från att erbjuda den arbetssökande även sådan arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som inte avtalats i planen, men den arbetssökande kan i sådana fall överväga om han eller hon vill delta i den erbjudna utbildningen utan hot om att förlora arbetslöshetsförmånen.

Man kan söka till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning via arbetsförvaltningens webbtjänst utan arbets- och näringsbyråns medverkan. På grund av detta ska det i 2 mom. föreskrivas att en tidsperiod utan ersättning kan föreläggas för den arbetssökande på grund av vägran att delta i utbildning även när han eller hon själv har sökt till den arbetskraftspolitiska utbildningen.

I paragrafens 3 mom. ska det föreskrivas att den arbetssökandes eget förfarande som leder till att servicen i fråga inte kan ordnas för honom eller henne jämställs med vägran att delta i service. Motsvarande bestämmelse om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning ingår i gällande 2 kap. 16 § 1 mom., men för de andra tjänsternas del är det fråga om en ny bestämmelse. Antagningen till flera sådana sysselsättningsfrämjande tjänster som genomförs på en arbetsplats är förenad med ett förfarande i likhet med en anställningsintervju, och de vore befogat att en tidsperiod utan ersättning föreläggs även i andra fall än vid uttrycklig vägran. Bestämmelsen gäller till exempel situationer där den arbetssökande helt uteblir från servicen.

4 mom. om avbrytande av sysselsättningsfrämjande service motsvarar gällande 2 kap. 19 § 3 mom. med undantag av de ändringar i bestämmelsens tillämpningsområde som nämns ovan i samband med vägran att delta i service.

Om det efter att servicen påbörjats visar sig att personen inte kan delta i den service som överenskommits med honom eller henne, kan arbets- och näringsbyrån och den arbetssökande komma överens om att servicen avbryts och då har detta inte några påföljder. Om det till exempel observeras att den arbetssökande inte i fråga om sin arbets- och funktionsförmåga kan delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte på det sätt som avtalats i aktiveringsplanen, kan aktiveringsplanen ändras. Man kan till exempel minska antalet dagar med arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller förkorta den dagliga tiden med deltagande i arbetsverksamheten. Alternativt kan man komma överens om att den arbetssökande erbjuds till exempel social- eller hälsovårdstjänster i stället för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Paragrafens 5 mom. motsvarar gällande 2 kap. 16 § 4 mom.

Paragrafens 6 mom. motsvarar gällande 2 kap. 16 § 3 mom. Avsikten med bestämmelsen är att styra unga personer som saknar yrkesutbildning och får dagpenning till yrkesutbildning. Till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning antas endast i undantagsfall personer under 20 år.

13 §. *Giltig orsak att vägra delta i sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen.* Det ska föreskrivas så enhetligt som möjligt om giltiga orsaker att vägra delta i sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen i fråga om alla tjänster. Bestämmelsen baserar sig på de giltiga orsakerna enligt 2 kap. 16 och 17 § och 8 kap. 7 §.

Personen har i fråga om alla tjänster en giltig orsak att vägra delta i servicen och att avbryta den om servicen ordnas utanför pendlingsregionen eller om resorna till och från den plats där servicen ordnas dagligen tar i genomsnitt över tre timmar.

14 §. *Upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda.* Den arbetssökande ska förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner tills vidare om han eller hon upprepar det förfarande som enligt en arbetskraftspolitisk bedömning är klandervärt. Förfarande som anses vara klandervärt är sådant förfarande som kan leda till en tidsperiod utan ersättning enligt föreslagna 2 a kap. Om arbetslöshetsförmånen förloras enligt 1 mom.

har detta karaktären av skyldighet att vara i arbete.

I gällande 2 kap. 21 § bestäms att skyldighet att vara i arbete föreläggs om den arbetssökande upprepade gånger har vägrat ta emot arbete eller delta i utbildning eller om det av hans eller hennes motsvarande upprepade förfarande annars kan dras den slutsatsen att han eller hon bland annat inte vill ta emot arbete. I praktiken har skyldighet att vara i arbete förelagts ganska schablonmässigt när den arbetssökande utifrån en arbetskraftspolitisk bedömning förfarit klandervärt minst två gånger under ungefär ett år, eller om man av den sökandes förfarande i sin helhet kunnat dra den slutsatsen att han eller hon inte vill ta emot arbete eller delta i arbets- och näringsbyråns service. I nuvarande tillämpningspraxis används som granskningsperiod för den arbetssökandes förfarande cirka ett år. Avsikten är att granskningsperioden förkortas till sex månader. Om granskningsperioden förkortas blir det möjligt att slopa helhetsbedömningen av den arbetssökandes förfarande. Detta förenklar bestämmelsen utan att den blir väsentligt strängare.

Besvärinstanserna har tolkat den gällande bestämmelsen om den arbetssökandes upprepade förfarande så att den sökande ska ha blivit informerad hans eller hennes tidigare förfarande påverkar rätten att få arbetslöshetsförmån, för att den sökandes senare förfarande ska kunna betraktas som upprepat. Enligt ordalydelsen i den föreslagna bestämmelsen är den arbetssökandes förfarande avgörande. Det har ingen betydelse om det har getts arbetskraftspolitiska utlåtanden eller beslut om den arbetssökandes tidigare förfarande.

Enligt 2 mom. återfår personen sin rätt till arbetslöshetsförmån när han eller hon i minst 12 kalenderveckor varit i arbete eller i sysselsättningsfrämjande service som räknas in i arbetsvillkoret, bedrivit frivilliga heltidsstudier eller varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete. Skyldigheten att vara i arbete motsvarar till sin varaktighet den skyldighet som föreläggs enligt gällande 2 kap. 21 §.

När det gäller sysselsättningsfrämjande service och frivilliga heltidsstudier räknas hela kalenderveckor till godo i skyldigheten

att vara i arbete. På motsvarande sätt som nuvarande tillämpningspraxis ska sysselsättningsfrämjande tjänster fullgöra skyldigheten att vara i arbete oberoende av om service ordnas alla dagar i veckan eller om den arbetssökande till exempel är borta utan lov. I fråga om studier förutsätts det att den arbetssökande gjort normala framsteg i studierna.

Skyldigheten att vara i arbete fullgörs lättare än enligt gällande 2 kap. 21 §, eftersom även deltagande i arbetsprövning, arbetslivsträning, arbetspraktik enligt 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller kombinerad arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap. i nämnda lag eller arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte räknas till godo i skyldigheten att vara i arbete. Skyldigheten att vara i arbete fullgörs också när personen är heltidssystemansatt i företagsverksamhet eller eget arbete.

Anmärkningsvärt långa giltighetstider för skyldigheterna att vara i arbete, i vissa fall till och med tiotals år, kan inte betraktas som skäligen med tanke på den arbetssökande. Dessutom är det problematiskt att för ett eventuellt senare informationsbehov bevara uppgifter om gamla skyldigheter att vara i arbete i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning. För att de nämnda missförhållandena ska kunna undvikas, ska det i 3 mom. föreskrivas att rätten till arbetslöshetsförmån fås tillbaka senast efter fem år räknat från det förfarande som ledde till att personen förlorade förmånen.

I paragrafens 3 mom. ska det också föreskrivas att den arbetssökandes eventuella senare arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande inte undersöks innan skyldigheten att vara i arbete har fullgjorts eller skyldighetens giltighetstid har gått ut med stöd av tidsfristen på fem år. Detta snabbar i viss mån upp återfåendet av rätten till arbetslöshetsförmån, när det för ett eventuellt senare klandervärda förfarande inte föreläggs en ny skyldighet att vara i arbete. Dessutom minskar arbets- och näringsbyråns utredningsarbete som orsakas av den arbetssökandes förfarande. Den arbetssökandes förfarande ska inte utredas retroaktivt i situationer där besvärinstansen upphäver en av arbets- och näringsbyrån förelagd skyldighet att vara i arbete.

Om den arbetssökande till exempel lämnar arbetet eller den åtgärd som har räknats till

godo när skyldigheten att vara i arbete har fullgjorts, bedöms den arbetssökandes förfarande enligt 1—13 § och en tidsperiod utan ersättning kan föreläggas för den arbetssökande. Påföljden för den arbetssökandes förfarande ska vara en tidsperiod utan ersättning, fast det har gått mindre tid än sex månader från det förfarande som ledde till att skyldigheten att vara i arbete förelades.

5 kap **Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning**

11 §. Arbetsvillkoret i vissa situationer. I paragrafen ska det göras en ändring av paragrafhänvisningen som beror på att 2 kap. ändras och att ett nytt 2 a kap. fogas till lagen. Bestämmelsens innehåll ska samtidigt ändras så att rätt till arbetslöshetsdagpenning kan i de situationer som avses i bestämmelsen fås förutom utifrån tid i arbete och deltagande i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning även när man bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

13 §. Självrisktid. I paragrafen ska det göras en ändring som beror på att 2 kap. ändras och att ett nytt 2 a kap. fogas till lagen.

8 kap **Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd**

2 §. Unga som saknar yrkesutbildning. I 3 mom. 1 punkten i paragrafen ska det göras en teknisk ändring som beror på att 2 kap. ändras och att ett nytt 2 a kap. fogas till lagen.

10 kap **Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service**

2 §. Berättigade till arbetslöshetsförmåner. Paragrafens 5 mom., där det föreskrivs hur en utlandsresa som görs under tiden för sysselsättningsfrämjande service påverkar rätten att få arbetslöshetsförmån, ska upphävas. Bestämmelsen är onödig, om 2 kap. 3 § ändras

så att en utlandsresa inte är ett hinder för att få arbetslöshetsförmån.

4 §. Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service. I paragrafens 1 mom. ska det göras en ändring som beror på att 2 kap. ändras och att ett nytt 2 a kap. fogas till lagen.

11 kap Bestämmelser om verkställighet

2 §. Skyldighet att lämna uppgifter. Paragrafens 3 mom. ska ändras så att den arbets sökande kan fullgöra sin skyldighet att underrätta om förändringar i sina omständigheter som hänför sig till de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmån genom att underrätta om ändringen till arbetskraftsmyndigheten i stället för arbets- och näringsbyrån.

4 §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande. I paragrafens 1—4 mom. ska det beaktas att även andra enheter vid arbets- och näringsförvaltningen utöver arbets- och näringsbyråerna har möjlighet att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden.

För tydlighetens skull ska paragrafens 1 mom. delas in i punkter. I momentet ska det göras en teknisk ändring som beror på att ett nytt 2 a kap. fogas till lagen. Dessutom ska vissa inexaktheter i författningshänvisningarna rättas till. Rättelserna påverkar inte uppgifterna för arbets- och näringsbyrån och dem som betalar ut arbetslöshetsförmån.

I paragrafens 5 mom. ska det göras ändringar som beror på att 2 kap. ändras och att ett nytt 2 a kap. fogas till lagen.

4 a §. Underrättelse om sökande av arbete i en annan stat. I paragrafen ska det beaktas att även andra enheter vid arbets- och näringsförvaltningen utöver arbets- och näringsbyråerna har möjlighet att lämna sådana meddelanden som avses i bestämmelsen.

12 §. Återkrav av resebidrag. I 2 a kap. föreslås det att den arbetssökande har giltig orsak att lämna ett sådant arbete som han eller hon skulle kunna ha vägrat ta emot av skäl som beror på arbetsplatsens läge. Den arbets sökande kan ha beviljats resebidrag som betalas i form av arbetsmarknadsstöd för att ta emot ett sådant arbete.

För att 2 a kap. och 11 kap. 12 § ska bilda en konsekvent helhet, ska det i den sist nämnda bestämmelsen föreskrivas att resebidraget inte återkrävs om den arbetssökande av ovan nämnda skäl skulle ha haft giltig orsak att lämna arbetet.

12 kap Sökande av ändring

1 §. Rätt att söka ändring. 9 §. Fördelning av rättegångskostnader. I bestämmelserna ska det beaktas att arbetskraftspolitiska utlåtanden förutom av arbets- och näringsbyrån även kan ges av någon annan enhet inom arbets- och näringsförvaltningen.

13 kap Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §. Rätt att erhålla uppgifter. 3 §. Utlämnande av uppgifter. 9 §. Utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande. I bestämmelserna ska det beaktas att arbetskraftspolitiska utlåtanden förutom av arbets- och näringsbyrån även kan ges av någon annan enhet inom arbets- och näringsförvaltningen.

Ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft våren 2012.

I övergångsbestämmelsen ska det föreskrivas att i fråga om den arbetssökandes arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande som ägt rum innan denna lag träder i kraft ska de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet tillämpas. Den arbetssökandes förfarande som ägt rum innan denna lag träder i kraft beaktas vid bedömningen av om det är fråga om upprepat förfarande enligt föreslagna 2 a kap. 14 §.

När det gäller utlandsresor ska de gamla bestämmelserna tillämpas, om resan har påbörjats innan lagen träder i kraft.

Arbetssökande kan ha förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grund av upprepat arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) eller lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993), så att den arbetssökande ännu inte har fått tillbaka sin rätt till förmånen. För att dessa personer ska ha en jämligare ställning med de arbetslösa som förlorar

sin rätt till arbetslöshetsförmån för högst fem år enligt föreslagna 2 a kap. 14 §, ska det i övergångsbestämmelsen föreskrivas att de som förlorat sin rätt till förmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) eller lagen om arbetsmarknadsstöd kommer att ha rätt till förmån minst fr.o.m. den 1 januari 2017, dvs. cirka fem år efter lagens ikraftträdande.

De som förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grund av upprepat arbetskraftspolitiskt klandervärdt förfarande i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) eller lagen om arbetsmarknadsstöd uppmuntras att delta i sysselsättningsfrämjande service, genom att det i övergångsbestämmelsen föreskrivs att agerande enligt föreslagna 2 a kap. 14 § 1—6 punkten beaktas vid återställande av rätten till arbetslöshetsförmån. I praktiken innebär detta att rätten till förmån fås tillbaka lättare än tidigare.

Det som föreslås ovan om återfående av rätten till en förmån som förlorats i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) eller lagen om arbetsmarknadsstöd ska enligt övergångsbestämmelsen också tillämpas på fullgörandet av och maximitiderna för sådana skyldigheter att vara i arbete som förelagts med stöd av 2 kap. 21 § eller 8 kap. 4 a och 6 §, vilka paragrafer ska upphävas.

1.2 Lagen om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice

1 kap Allmänna bestämmelser

8 §. Arbetslös arbetssökande. Enligt den gällande paragrafen avses med en arbetslös arbetssökande en arbetssökande som fyllt 17 år och som är arbetsför, står till arbetsmarknadens förfogande och är arbetslös. I fråga om att stå till arbetsmarknadens förfogande hänvisas det i bestämmelsen till sådana begränsningar enligt 2 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som den arbetsökande ställt.

Eftersom det föreslås att 2 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska upphävas, ska hänvisningen till 2 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa strykas ur

3 mom. Ändringen gör det möjligt för arbetsökande att få tillgång till sådana av arbets- och näringsbyråns tjänster som förutsätter att man är arbetslös arbetssökande.

5 kap Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan

3 §. Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan. Ur paragrafens 3 mom. stryks bestämmelsen om att sysselsättningsplanen eller den ersättande planen ska revideras, om den arbetsökandes rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet har dragits in med stöd av 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilken paragraf föreslås bli upphävd.

Planen utarbetas eller revideras enligt de tidsfrister som anges i 1 §, när jobsökningen pågått i två veckor, i tre månader och i sex månader och därefter alltid med sex månaders mellanrum.

7 kap Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

7 §. Ordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete. Ordalydelsen i paragrafens 2 mom. ska förtydligas.

8 §. Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningskyldigheten. I 3 mom. 1 punkten i paragrafen hänvisas till en sådan bestämmelse i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som föreslås bli upphävd. Hänvisningen ändras så att den gäller föreslagna 2 a kap.

10 kap Ersättning för kostnader för uppehälle

5 §. Begränsningar i fråga om ersättning för uppehälle. Till 1 mom. i paragrafen ska det fogas ett omnämnande av att arbetssökande som deltar i frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration (1386/2010) och som inte får arbetslöshetsförmån inte har rätt att få ersättning för uppehälle.

Enligt den gällande bestämmelsen har arbetsökande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller bedriver studier som

stöds med arbetslöshetsförmån inte rätt till ersättning för uppehälle, om de inte får arbetslöshetsförmån. Ändringen medför en jämlik ställning för de arbetssökande.

11 kap **Samarbete i anslutning till verkställigheten**

6 §. Rätt att få uppgifter. Enligt 7 kap. 8 § förkortar sådant arbete som utförts under den granskningsperiod för arbetsvillkoret som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som hänförs till arbetsvillkoret kommunens sysselsättningskyldighet på åtta månader enligt 7 kap. 7 §. I lagen har det dock inte föreskrivits om arbets- och näringsbyråns rätt att av arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa bestämmelserna. I detta syfte föreslås det att 11 kap. 6 § ändras så att Arbetskraftsmyndigheten har rätt att för skötseln av uppgifter inom sitt behörighetsområde få behövliga uppgifter bland annat från arbetslöshetskassan och Folkpensionsanstalten. Bestämmelsens struktur ska förtydligas.

Under tiden för Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning betalas inte längre utbildningsstöd och därför har social- och hälsovårdsministeriet inte något behov av att få uppgifter enligt den gällande bestämmelsen. Omnämmandet av social- och hälsovårdsministeriets rätt att få uppgifter ska strykas.

7 §. Arbetsgivarens rätt att erhålla uppgifter. Bestämmelsen ska ändras så att arbetsgivaren har rätt att av Arbetskraftsmyndigheten i stället för arbets- och näringsbyrån få information om huruvida en arbetstagare som arbetsgivaren sagt upp och som berörs av arbetsgivarens skyldighet att återanställa eventuellt är arbetssökande. I praktiken innebär detta att arbetsgivaren kan få den nämnda informationen förutom från arbets- och näringsbyrån också via telefontjänsten Jobblinjen.

12 kap **Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner**

3 §. Beviljande och utbetalning av ersättning för uppehälle. Till 3 mom. i paragrafen

ska det fogas ett omnämmande av att utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör för arbetssökande som deltagit i frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration. Utbetalningen avses upphöra på samma grunder som utbetalningen av ersättning för uppehälle till arbetssökande som deltar i Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller bedriver frivilliga studier enligt 9 kap.

Bestämmelsen om anmälningsskyldighet för den arbetssökande och arbets- och näringsbyrån om att utbildningen avbrutits överflyttas från 3 mom. till 4 mom.

I kraftträdande. Lagen avses träda i kraft våren 2012.

8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om indragning av arbetsmarknadsstödet, vilken paragraf föreslås bli upphävd, ska enligt övergångsbestämmelsen i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas om den arbetssökandes Arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande har ägt rum innan lagändringarna träder i kraft. I fråga om dessa arbetssökande ska deras sysselsättningsplan eller plan som ersätter sysselsättningsplan revideras enligt 5 kap. 3 § som gällde vid ikraftträdandet.

1.3 **Lagen om ändring av 6 § och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

Avsikten är att i 6 § 5 mom. i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte göra en ändring som beror på att 8 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa upphävs. I lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ska det föreskrivas om ordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte utan någon hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ändringen är av teknisk natur. Kommunens skyldighet att ordna arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ska kvarstå i sin nuvarande omfattning.

10 § 2 mom. i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ska ändras på grund av de ändringar som föreslås i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.4 Lagförslagen 4 och 5

Avsikten är att i lagen om utkomststöd (1412/1997) och lagen om sjömanspensioner (1290/2006) göra de ändringar som beror på att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Avsikten är att i 2 a kap. 1 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskriva att det genom förordning av statsrådet kan utfärdas närmare bestämmelser om vad som ska anses vara bestridande av uppsägning eller hävning av arbetsavtal vid tillämpningen av 2 a kap. 1 §.

3 Ikraftträdande

Det föreslås att lagförslagen ska träda i kraft våren 2012.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Riksdagens grundlagsutskott har i sina utlåtanden ur konstitutionsrättsligt perspektiv bedömt sådana bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om offentlig arbetskraftsservice som gäller påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa bland annat i förhållande till de grundläggande fri- och rättigheter som anges i 9, 11, 15, 18 och 19 § i grundlagen. De nämnda bestämmelserna gäller rörelsefrihet, religions- och samvetsfrihet, egendomsskydd samt rätt till arbete och social trygghet. Grundlagsutskottet har bedömt målen för bestämmelserna i förhållande till tillgodoseendet av de grundläggande rättigheterna och å andra sidan begränsningen av grundläggande fri- och rättigheter med tanke på proportionalitetsprincipen och jämlikhetsprincipen.

Det förslag som gäller utlandsresor hänförs sig speciellt till 9 § 2 mom. i grundlagen. Enligt 9 § 2 mom. i grundlagen har var och en rätt att lämna landet. Den grundläggande innebörden av rättigheten är frihet att lämna landet utan rättsliga eller faktiska hinder. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande konstaterat att bestämmelsen om en tillfällig och kort utlandsresa står i harmoni med rörelsefriheten. Det att arbetslöshetsförmånen förloras under tiden för en utlandsresa som inte är tillfällig och kort kan dock vara ett faktiskt hinder för arbetslösa arbetssökandes resor till utlandet. Det föreslagna upphävandet av bestämmelsen om utlandsresor förbättrar de arbetssökandes faktiska rörelsefrihet.

När det gäller påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa är de viktigaste bestämmelserna med tanke på innebörden av de grundläggande fri- och rättigheterna 18 och 19 § i grundlagen. Enligt 18 § i grundlagen har var och en rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Det allmänna ska främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Med stöd av 19 § 2 mom. i grundlagen garanteras genom lag var och en rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshet.

Grundlagsutskottets etablerade ståndpunkt är att grundlagen inte i sig hindrar att det ställs villkor för en förmån som tryggar den grundläggande försörjningen. Enligt utskottet kan villkoren för att få en förmån utgå från att den berörda personen själv aktivt medverkar till de åtgärder som bidrar till att han eller hon bevarar sin arbetsförmåga och får arbete. Bland annat skyldigheten att delta i sysselsättningsfrämjande service är ett sätt att försöka främja personens sysselsättning eller att personen bevarar sin arbetsförmåga. Detta kan enligt grundlagsutskottet vara förenat med ett hot om att personen förlorar arbetslöshetsförmånen.

När vägran att bevilja arbetslöshetsförmån används som sanktion, måste den enligt grundlagsutskottet dock stå i ett i sak motiverat förhållande till vad för slags sysselsättningsfrämjande åtgärder som har kunnat erbjudas och vad som har kunnat läggas den arbetslöse till last. Tidsperioderna utan ersättning kan inte heller göras så långa att de står i konflikt med förpliktelsen enligt grundlagen. Utskottet betraktade bland annat skyldigheten att vara i arbete i fem månader som relativt långvarig och ansåg att det till lagen skulle fogas en bestämmelse om arbets- och näringsmyndighetens skyldighet att se till att det medan förmånen är förlorad faktiskt finns

tillgång till arbete, utbildning eller sysselsättningsfrämjande service.

Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen ska dock bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har i vissa fall ansett att inexakthet i bestämmelser som gäller individens rättsliga ställning är konstitutionsrättsligt sett problematiskt. Utskottet har bland annat konstaterat att det i bestämmelser som gäller tidsperioder utan ersättning och skyldighet att vara i arbete används många flexibla begrepp som är konstitutionsrättsligt sett betydelsefulla på grund av kravet på ex-

akthet och noggrann avgränsning, när det gäller att begränsa grundläggande fri- och rättigheter.

De föreslagna ändringar som hänför sig till förutsättningarna att få arbetslöshetsförmån förbättrar i synnerhet de arbetssökandes jämlikhet, rörelsefrihet och möjlighet att välja bostadsort. I propositionen föreslås inga sådana ändringar som skulle göra att propositionen inte skulle kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 2 kap. 8—10 §, 12—18 §, 18 a § och 19—21 §, 8 kap. 4 a, 6 och 7 § samt 10 kap. 2 § 5 mom.,

av dem 2 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 344/2009 och 764/2011, 10 och 16 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1199/2009, 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1560/2009 och 344/2009, 14, 18, 18 a, 20 och 21 § sådana de lyder i lag 313/2010, 17 § och 8 kap. 7 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 313/2010 samt 2 kap. 19 § sådan den lyder i lagarna 313/2010 och 1388/2010, 8 kap. 4 a § sådan den lyder i lagarna 1217/2005 och 313/2010 samt 6 § sådan den lyder i lagarna 1273/2009 och 313/2010 samt 10 kap. 2 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1188/2009,

ändras 1 kap. 4 § 3 mom. och 5 § 1 mom. 8 och 9 punkten, rubriken för 2 kap. och 2 kap. 3 §, 5 kap. 11 § och 13 § 2 mom., 8 kap. 2 § 3 mom. 1 punkten och 5 mom., 10 kap. 4 § 1 mom., 11 kap. 2 § 3 mom., 4 och 4 a §, 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 § samt 13 kap. 1 § 2 mom., 3 § 1 mom. och 9 § 1 mom.,

av dem 1 kap. 4 § 3 mom. och 2 kap. 3 § sådana de lyder i lag 1560/2009, 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten, 8 kap. 2 § 5 mom. och 11 kap. 2 § 3 mom. sådana de lyder i lag 313/2010, 5 kap. 11 § och 11 kap. 4 a § sådana de lyder i lag 361/2010, 5 kap. 13 § 2 mom. samt 10 kap. 4 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1188/2009, 11 kap. 4 § sådan den lyder i lagarna 1053/2008, 1199/2009 och 1388/2010 samt 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 § samt 13 kap. 1 § 2 mom., 3 § 1 mom. och 9 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1053/2008, samt

fogas till lagen ett nytt 2 a kap, till 8 kap. 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 313/2010 ett nytt 6 mom., samt till 11 kap. 12 §, sådan den lyder i lag 1188/2009, ett nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Verkställighet av lagen

Arbetskraftsmyndigheten ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 11 kap. 4 § om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhallande av arbetslöshetsförmåner. En av närings-, trafik- och miljöcentralen utsedd tjänsteman vid varje närings-, trafik- och miljöcentral (*utkomstskyddsombud*) övervakar inom sitt verksamhetsområde att utlåtande-

praxis är lagenlig och enhetlig. Närings-, trafik- och miljöcentralen förordnar dessutom en ställföreträdare för utkomstskyddsombudet. På utkomstskyddsombudets ställföreträdare tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om utkomstskyddsombud. Flera närings-, trafik- och miljöcentraler kan ha ett gemensamt utkomstskyddsombud och en gemensamt ställföreträdare för utkomstskyddsombudet.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

8) *tid utan ersättning* den tid för vilken en arbetslöshetsförmån inte betalas på grund av

att personen i fråga lämnat sitt arbete eller vägrat ta emot arbete eller till följd av något annat i 2 a kap. angivet förfarande eller i 2 kap. 11 § avsedd frånvaro från arbetsmarknaden,

9) *skyldighet att vara i arbete* den tid i arbete, det deltagande i sysselsättningsfrämjande service, de studier eller den sysselsättning som företagare eller i eget arbete som förutsätts innan en arbetslöshetsförmån kan betalas vid arbetslöshet efter upprepat förfarande som avses i 8 punkten och som visar att personen i fråga inte vill ta emot arbete, eller efter ett förfarande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom.,

2 kap.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

3 §

Hinder för att vara på arbetsmarknaden

En person har inte rätt till arbetslöshetsförmåner, om han eller hon är förhindrad att vara på arbetsmarknaden på grund av värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff eller sjukhusvård eller annan därmed jämförbar anstaltsvård eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

En arbetssökande som utan giltig orsak har lämnat sitt arbete eller själv har varit orsak till att anställningsförhållandet upphört, har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 90 dagar från anställningsförhållandets upphörande. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, föreligger inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 9 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 38 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

Har en arbetstagare, vars arbetsavtal har sagts upp på en grund som avses i 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen eller i 8 kap. 2 § i lagen om sjöarbetsavtal eller vars arbetsavtal har hävts på grundval av 8 kap. 1 § 1 mom. i arbetsavtalslagen eller 9 kap. 1 § 1 mom. i lagen om sjöarbetsavtal, bevisligen bestritt uppsägningen eller hävningen inom tre månader efter det att anställningsförhållandet upphört, kan det innan ett slutligt avgörande i arbetsavtalsärendet har fattats inte anses att arbetstagaren själv, på det sätt som avses i 1 mom., har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde, om det inte kan anses att bestridandet är uppenbart grundlöst. Bestämmelser om vad som ska anses vara bevisligt bestridande utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Giltig orsak att lämna arbetet

En person har giltig orsak att lämna sitt arbete i de fall som avses i 8 kap. 1 § 2 mom. i arbetsavtalslagen eller då arbetet inte kan anses lämpligt med beaktande av hans eller hennes arbetsförmåga.

En person har rätt att lämna sitt arbete utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner också av någon annan orsak än de som avses i 1 mom. samt i 3 och 8 §, om denna orsak i fråga om giltigheten är jämförbar med dessa.

3 §

Att lämna arbetet på grund av arbetsplatsens läge och arbetsresorna

En person har giltig orsak att lämna arbetet 1) inom tre månader från det att anställningsförhållandet inleddes, under förutsätt-

ning att arbetsplatsen är belägen utanför pendlingsregionen eller att de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidarbete i genomsnitt två timmar,

2) för att inom en vecka från det att personen lämnade arbetet flytta till en annan ort där personens make har ett sådant varaktigt arbete eller bedriver sådan företagsverksamhet som tryggar försörjningen, under förutsättning att arbetsplatsen är belägen utanför pendlingsregionen för den nya bostaden, eller att de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidarbete i genomsnitt två timmar efter flytten,

3) när arbetsstället ändras under anställningsförhållandet, under förutsättning att det nya arbetsstället är beläget utanför pendlingsregionen eller att de dagliga arbetsresorna till och från det nya arbetsstället vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidarbete i genomsnitt två timmar.

4 §

Vägran att ta emot arbete

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från det han eller hon vägrade att ta emot arbete, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att ta emot ett av arbets- och näringsbyrån erbjudet eller honom eller henne på något annat sätt individuellt erbjudet arbete

1) som med beaktande av hans eller hennes arbetsförmåga kan anses vara lämpligt för honom eller henne,

2) för vilket lön betalas enligt kollektivavtal eller, om något kollektivavtal inte finns, gängse och skälig lön för sådant arbete på arbetsorten, och

3) som inte berörs av strejk, lockout eller blockad.

Om arbetet skulle ha varat högst två veckor, föreligger inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar.

Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett anställningsförhållande inte har kommit till stånd, anses han eller hon ha vägrat ta emot arbete.

5 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet deltidarbete då lönen för arbetet och den jämkade arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne.

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete om

1) han eller hon inte ges skälig tid att ordna vård för barn samt att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar,

2) arbetet står i konflikt med hans eller hennes religiösa eller etiska övertygelse,

3) arbetet förutsätter utförande av sådana uppgifter som avses i 4 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskraftservice och som är uppenbart osedliga eller strider mot god sed,

4) arbetet är förenat med ett uppenbart hot om våld, eller

5) det i arbetet förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risker för arbetstagarens hälsa.

En person kan vägra ta emot erbjudet arbete utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner också av någon annan orsak än de som avses i 1 och 2 mom. och i 6—8 §, om denna orsak i fråga om giltigheten är jämförbar med dessa.

6 §

Vägran att ta emot arbete på grund av arbetsplatsens läge och arbetsresorna

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete inom sin pendlingsregion om de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar och vid deltidarbete i genomsnitt två timmar.

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utanför sin pendlingsregion, om

1) det enligt arbets- och näringsbyråns bedömning kan fås sådana lämpliga arbetstagarer för arbetsplatsen inom vars pendlingsregion den lediga arbetsplatsen är belägen,

2) arbetet inte är ett varaktigt heltidsarbete som tryggar försörjningen,

3) det på den nya orten inte finns en tillgänglig bostad som är lämplig för personen och hans eller hennes familj,

4) det ska anses vara oskäligt att arbetssökanden tar emot arbetet med beaktande av hans eller hennes språkkunskaper, eller

5) personen har en vägande personlig orsak att inte ta emot arbetet.

En bostad anses vara lämplig för personen och hans eller hennes familj om inflyttningen i den inte avsevärt försämrar boendet och om kostnaderna för den inte avsevärt minskar den personens disponibla inkomster. Bostaden ska stå till personens och familjens förfogande senast när personen tar emot arbete utanför sin pendlingsregion, eller omedelbart därefter.

Såsom vägande personlig orsak enligt 2 mom. 5 punkten anses makens arbete eller företagsverksamhet när detta är nödvändigt för familjens försörjning, egna, makens eller barnens studier eller skolgång, om dessa är bundna till orten, vård av en nära släkting eller någon annan närstående, det egna hälsotillståndet eller nära släktingars hälsotillstånd eller någon annan med dessa jämförbar orsak. En anskaffad bostad kan anses som en sådan orsak.

7 §

Vägran att ta emot erbjudet arbete utomlands

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och till honom eller henne under vistelsen i landet betalas arbetslöshetsförmån enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

8 §

Skydd för yrkesskicklighet

En person har inom tre månader från registreringen som arbetslös arbetssökande eller från ett senare avslutande av heltidsstudier giltig orsak att vägra ta emot arbete som inte motsvarar den yrkesskicklighet som baseras på hans eller hennes utbildning och arbetserfarenhet. Tremånaderstiden börjar räknas från början, när personen har uppfyllt det arbetsvillkor som förutsätts för arbetslöshetsdagpenning och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning börjar räknas från början.

En person har inom tre månader från det att han eller hon har inlett ett anställningsförhållande giltig orsak att lämna ett sådant arbete som han eller hon med stöd av 1 mom. skulle ha kunnat vägra att ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på arbetssökande vars utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits av en orsak som baserar sig på ett villkor i arbetsavtalet och som kan jämföras med permittering.

9 §

Uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas

En arbetssökande som uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under de 15 dagar som följer efter uteblivandet från mötet. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyrån.

Det som sägs i 1 mom. tillämpas inte, om arbetssökanden uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv eller om det finns någon annan godtagbar anledning för att utebli. En tidsperiod utan ersättning föreläggs inte heller när arbetssökanden i förväg har underrättat arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att komma till

mötet där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak som arbetssökanden angett för att mötet ska senareläggas.

10 §

Vägran att utarbeta sysselsättningsplan

Om en arbetssökande utan giltig orsak vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom annat förfarande än det som avses i 9 § orsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar efter vägran. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyrån.

11 §

Försummelse att fullfölja sysselsättningsplan

En arbetssökande som utan giltig orsak försummar att söka arbete och förbättra sina förutsättningar för sysselsättning på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar. Tiden räknas från den dag då arbets- och näringsbyrån konstaterade försummelsen.

En arbetssökande anses inte ha försummat sin aktiva jobbsökning och förbättrandet av sina förutsättningar för sysselsättning, om den arbetssökande för arbets- och näringsbyrån visar att han eller hon har sökt arbete och förbättrat sina förutsättningar för sysselsättning på ett sätt som motsvarar det som överenskommit i planen.

12 §

Vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av servicen

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att delta i

1) arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice,

2) arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller arbetsprövning eller arbetslivsträning enligt 8 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice, eller

3) arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Tillämpningen av 1 mom. förutsätter att man i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen har kommit överens om deltagandet i servicen, eller att personen på eget initiativ har sökt till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Om en arbetssökande genom sitt eget förfarande är orsak till att sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 1 mom. inte kan ordnas för honom eller henne, anses han eller hon ha vägrat delta i servicen.

En arbetssökande som utan giltig orsak avbryter eller av eget förvållande måste avbryta sysselsättningsfrämjande service som nämns i 1 mom., har under 60 dagar efter avbrytandet inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

Om personen i enlighet med 13 kap. 4 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice inom besvärstiden har anfört besvär över ett beslut som gäller avbrytande av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, kan det inte förrän besvärärendet avgjorts slutligt anses att han eller hon på det sätt som avses i 4 mom. av eget förvållande har blivit avstängd från utbildningen.

I fråga om den som är under 20 år och saknar yrkesutbildning och som är berättigad till arbetslöshetsdagpenning anses som utbildning enligt 1 mom. 1 punkten även yrkesutbildning för vilken studiestöd kan beviljas.

13 §

Giltig orsak att vägra delta i sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen

En person har giltig orsak att vägra delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 12 § 1 mom. och avbryta servicen, om

1) servicen inte lämpar sig för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga,

2) servicen ordnas utanför hans eller hennes pendlingsregion eller de dagliga resorna till och från platsen där servicen ordnas överstiger i genomsnitt tre timmar,

3) serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren,

4) serviceanordnaren väsentligen försummar att iaktta lagstiftningen om anordnande av service eller villkoren i det avtal som ingåtts om servicen,

5) servicen väsentligen avviker från det som man kommit överens om i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

En person har giltig orsak att vägra delta i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och att avbryta utbildningen även när ett arbete inom branschen i fråga inte är lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga, eller när försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja inte tryggas skäligen under tiden för utbildningen. Försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja tryggas skäligen, om den arbetssökande har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån.

En person har giltig orsak att vägra delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 12 § 1 mom. eller avbryta servicen också av någon annan orsak än en sådan som nämns i 1 mom., om orsaken kan jämföras med dessa.

14 §

Upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

Om en arbetssökande inom en granskningsperiod på sex månader på det sätt som avses i 1 eller 4 § eller 9—12 § upprepade gånger förfar klandervärdt enligt en arbetskraftspolitisk bedömning, åläggs han eller hon skyldighet att vara i arbete. Tiden räknas från det att förfarandet upprepades.

Rätten till arbetslöshetsförmån fås tillbaka när personen i minst 12 kalenderveckor har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret,

2) deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice,

3) deltagit i arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller i arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetspraktik enligt 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice,

4) deltagit i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

5) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 6 § 2 mom., eller

6) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån fås också tillbaka när det har gått minst fem år från det förfarande som ledde till att skyldighet att vara i arbete enligt 1 mom. förelades.

Det som föreskrivs i 1—13 § tillämpas inte under tiden för en skyldighet att vara i arbete enligt 1 mom.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

11 §

Arbetsvillkoret i vissa situationer

Till den som har fått arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag i enlighet med förordningen om social trygghet eller grundförord-

ningen för den tid under vilken han eller hon har sökt arbete i en annan medlemsstat och som inte återvänt som arbetsökande till Finland inom tre månader från det att han eller hon lämnade landet, ska arbetslöshetsdagpenning börja betalas på nytt först när han eller hon i fyra veckor har varit i arbete eller deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller under motsvarande tid bedrivit studier på det sätt som avses i 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

13 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar då personen i fråga inte uppfyller villkoren i 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning eller för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap. eller berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids. Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

8 kap.

Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd

2 §

Unga som saknar yrkesutbildning

En ung person som saknar yrkesutbildning har inte rätt att få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet, om han eller hon utan giltig orsak

1) har vägrat att ta emot arbete, lämnat arbetet eller blivit uppsagd från arbetet eller vägrat att delta i, lämnat eller blivit avstängd

från arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice,

I fråga om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetspraktik tillämpas vad som i 2 a kap. 13 § 1 och 3 mom. bestäms om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta sysselsättningsfrämjande service.

I fråga om rätten att få arbetsmarknadsstöd för unga personer utan yrkesutbildning tillämpas även det som i 2 a kap. 14 § föreskrivs om upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda.

10 kap.

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

4 §

Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Under tiden för utbildning enligt 6 och 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice tillämpas inte 2, 2 a och 8 kap. eller 6 kap. 8 § i denna lag.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Om en sådan förändring inträffar i en förmånstagares omständigheter som kan påverka rätten att få en förmån eller minska förmånsbeloppet, ska han eller hon omedelbart underrätta den som betalar ut arbetslöshetsförmånen om förändringen. Förmånstagaren ska omedelbart underrätta arbetskraftsmyndigheten om en förändring i förhållanden som avses i 4 §.

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsmyndigheten ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner som anges i 2 kap.,

2) förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda enligt 2 a kap.,

3) arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag enligt 7 kap. 3 § och 12 § 2 mom.,

4) särskilda arbetskraftspolitiska förutsättningar för arbetsmarknadsstöd enligt 8 kap.,

5) förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om vilka föreskrivs i 10 kap. 2 § 2 mom., 3 mom. 1, 2, 5 och 6 punkten samt i 4 mom., 3 § samt i 5 § 1 och 3 mom.,

6) förutsättningar för att omfattas av omställningsskyddet enligt 5 a kap. 2 § 1 och 2 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice

7) bevisligen avbrutna studier enligt 9 kap. 3 § 2—4 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 5—7 § i den lagen,

8) stödtid för studier, invandrarens skyldigheter samt uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration,

9) huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den sysselsättningsplan som utarbetats med den arbetssökande eller i en plan som ersätter den planen.

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat arbetskraftsmyndigheten att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Om ett utlåtande begärs om den som är gruppermitterad eller den som är förhindrad att utföra arbete på grund av väderhinder, ges

det endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3—7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare. Gruppermitterade arbetstagare är också de personer som avses i 3 kap. 1 § 2 mom.

Det arbetskraftspolitiska utlåtandet delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från arbetskraftsmyndigheten.

Den sysselsättningskommission som avses i 11 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice kan ge utlåtande om besvär som anförts av den som ansöker om arbetslöshetsförmåner i ett ärende där arbets- och näringsbyrån på det sätt som avses i 2 mom. har kompletterat sitt arbetskraftspolitiska utlåtande enligt 2 a kap. 1, 4, eller 14 § eller 8 kap. 2 § och där det är fråga om att arbetssökanden har vägrat att ta emot arbete, har lämnat arbetet eller av eget vållande blivit avskedad från arbetet. Sysselsättningskommissionen har dessutom till uppgift att följa arbets- och näringsbyråns utlåtandep Praxis och att stödja byrån vid bedömningen av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet för arbetslösa.

Närmare bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om innehållet i utlåtandena får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

4 a §

Underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

Arbetskraftsmyndigheten ska underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i grundförordningen, har begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

12 §

Återkrav av resebidrag

Resebidraget återkrävs inte om personen har haft en sådan giltig orsak att lämna arbetet som anges i 2 a kap. 3 § 1 punkten.

12 kap.

Sökande av ändring

1 §

Rätt att söka ändring

Ändring i Arbetskraftsmyndighetens bindande utlåtande får inte sökas särskilt genom besvär.

9 §

Fördelning av rättegångskostnader

Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och försäkringsdomstolen kan ålägga Arbetskraftsmyndigheten att helt eller delvis ersätta Folkpensionsanstalten eller Arbetslöshetskassa för rättegångskostnaderna i ett ärende där Folkpensionsanstalten eller Arbetslöshetskassan åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande som avses i 1 kap. 4 § 3 mom. Arbetskraftsmyndigheten ska höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten och Arbetslöshetskassorna har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter få

1) Arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt 1 kap. 4 § 3 mom. av Arbetskraftsmyndigheten,

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter; straffanstalten ska lämna uppgifterna omedelbart när en person tas in till anstalten.

3 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Folkpensionsanstalten och Arbetslöshetskassorna rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina uppdrag till Arbetskraftsmyndigheten när det är fråga om omständigheter som påverkar de Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av Arbetslöshetsförmåner. Arbets- och näringsbyrån har på motsvarande sätt rätt att lämna sysselsättningskommissionen uppgifter för lämnande av utlåtanden som avses i 11 kap. 4 § 5 mom.

9 §

Utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande

Utkomstskyddsombudet har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av en annan Arbetskraftsmyndighet få uppgifter om Arbetskraftspolitiska utlåtanden i den omfattning ombudets uppgifter det

kräver. Utkomstskyddsombudet kan bestämma att Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassan eller besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden ska delge utkomstskyddsombudet beslut som gäller namngivna personer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om arbetssökandes förfaranden enligt 2 a kap. som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag och i fråga om utlandsresor som påbörjats före ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

När det bedöms om en arbetssökandes förfarande är upprepat på det sätt som avses i 2 a kap. 14 §, beaktas också sådant förfarande av den arbetssökandes som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag.

Om en i 15 i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avsedd person vägrar delta i eller avbryter arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte har tagits med i aktiveringsplanen innan denna lag träder i kraft, tillämpas på vägran och avbrytandet de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

En arbetssökande som har förlorat sin rätt till utkomstskydd för arbetslösa på grund av upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda enligt den upphävda lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) eller den upphävda lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993), eller som har ålagts en skyldighet att vara i arbete enligt de bestämmelser i 2 kap. 21 § eller 8 kap. 4 a eller 6 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, har, om övriga förutsättningar uppfylls, rätt till arbetslöshetsförmån senast från och med den 1 januari 2017.

Utöver vad som i de lagar som nämns i 4 mom. föreskrivs om återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa efter upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda och vad som föreskrivs om fullgörande av skyldigheten att vara i arbete i de bestämmelser i 2 kap. 21 § eller 8 kap. 4 a eller 6 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, beaktas i fråga om återfående av rätten till arbetslöshetsförmåner den arbetssökandes agerande enligt 2 a kap. 14 § 2 mom. 1—6 punkten från ikraftträdandet av denna lag.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 1 kap. 8 § 3 mom., 5 kap. 3 § 3 mom., 7 kap. 7 § 2 mom. och 8 § 3 mom. 1 punkten, 10 kap. 5 § 1 mom., 11 kap. 6 och 7 § samt 12 kap. 3 § 3 och 4 mom.,

av dem 5 kap. 3 § 3 mom. sådant det lyder i lag 312/2010, 7 kap. 7 § 2 mom., 10 kap. 5 § 1 mom. och 12 kap. 3 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1198/2009 samt 11 kap. 7 § sådan den lyder i lag 763/2011, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

8 §

Arbetslös arbetssökande

Med en person som står till arbetsmarknadens förfogande avses en person som på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

- 1) inte är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, eller
 - 2) inte studerar på heltid.
-

5 kap.

Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan

3 §

Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan

Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt.

7 kap.

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

7 §

Ordnanande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

Om utbildning med stöd av 1 mom. ordnas för en arbetslös arbetssökande, har han eller hon under utbildningstiden rätt till arbetslöshetsdagpenning och ersättning för uppehälle oberoende av maximitiden för arbetslöshetsdagpenning.

8 §

Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningskyldigheten

Sysselsättningskyldigheten upphör om

- 1) den som har rätt att få möjlighet att arbeta utan i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd giltig orsak vägrar att ta emot ett honom eller henne anvisat och med hänsyn till hans eller hennes arbetsförmåga lämpligt arbete som ordnats med stöd av sysselsättningskyldigheten,
-

10 kap.

Ersättning för kostnader för uppehålle

5 §

Begränsningar i fråga om ersättning för uppehålle

Arbetsökande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, i frivilliga studier enligt 9 kap., eller i frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration och som inte får arbetslöshetsförmån har inte rätt att få ersättning för uppehålle.

11 kap.

Samarbete i anslutning till verkställigheten

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbetskraftsmyndigheterna har rätt att avgiftsfritt av övriga statliga myndigheter samt av kommunerna, samkommunerna, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och utbildningsproducenterna få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa, övervaka och utveckla den offentliga arbetskraftsservicen.

7 §

Arbetsgivarens rätt att få uppgifter

Arbetsgivaren har för att fullfölja den skyldighet som anges i 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen och i 7 kap. 9 § i lagen om sjöarbetsavtal rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter avgiftsfritt av arbetskraftsmyndigheten få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett

är arbetsökande vid arbets- och näringsbyrån.

12 kap.

Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

3 §

Beviljande och utbetalning av ersättning för uppehålle

Utbetalningen av ersättning för uppehålle upphör från och med den dag arbetsökanden avbryter den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen, de frivilliga studierna enligt 9 kap., de frivilliga studierna enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration, en arbetsmarknadsåtgärd enligt 8 kap. eller jobb-sökarträning enligt 4 kap. Utbetalningen av ersättning för uppehålle upphör också om det har beslutats att en utbildning ska avbrytas.

Den som får ersättning för uppehålle och arbets- och näringsbyrån ska utan dröjsmål underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om avbrottet eller avbrytandet. Bestämmelser om arbetskraftsmyndighetens övriga skyldigheter att lämna ut uppgifter samt om sändande av anmälningar och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om en arbetsökandes rätt till arbetsmarknadsstöd har dragits in enligt 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, tillämpas på utarbetande av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen de bestämmelser i 5 kap. 3 § 3 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 6 § och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 6 § 5 mom. och 10 § 2 mom., sådana de lyder, 6 § 5 mom. i lag 1293/2002 och 10 § 2 mom. i lag 314/2010, som följer:

6 §

Anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Kommunen har inte skyldighet att anordna arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i sådana fall som avses i 8 § 4 mom. och inte heller när personen

1) är i annat än tillfälligt arbete som utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och där den ordinarie arbetstiden överstiger åtta timmar i veckan,

2) är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller som håller på att inleda företagsverksamhet på heltid,

3) är studerande på heltid enligt 2 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

4) deltar i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

10 §

Skyldighet att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I fråga om uteblivande från ett möte där en aktiveringsplan utarbetas och vägran att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i sådan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som ingår i planen tillämpas 2 a kap. 9—14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 10 § 1, 3 och 4 mom. i lagen om utkomststöd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om en person som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte med stöd av 15 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte på det sätt som avses i 10 § 2 mom. i lagen avbryter eller vägrar delta i sådan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som har tagits med i aktiveringsplanen innan denna lag träder i kraft, tillämpas på personens förfarande de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 10 § i lagen om utkomststöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomststöd (1412/1997) 10 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag
1274/2009, som följer:

10 §

Sänkt grunddel

Grunddelens belopp kan sänkas med högst
20 procent i fråga om en person vars behov
av utkomststöd föranleds av att

4) en person som avses i 3 § i lagen om ar-
betsverksamhet i rehabiliteringssyfte har utan
giltig orsak enligt 2 a kap. 13 § i lagen om

utkomstskydd för arbetslösa vägrat delta i ar-
betsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller
avbrutit eller av eget förvållande varit tvung-
en att avbryta arbetsverksamheten i rehabili-
teringssyfte.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av 10 § i lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 10 § 2 mom. som följer:

10 §

Arbetslösa arbetstagares rätt till ålderspension vid sänkt pensionsålder

Om arbetstagaren har tagit emot ett av arbetskraftsmyndigheten erbjudet arbete som avses i 2 a kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilket arbetstagaren inte kan vägra ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd, eller om arbetstagaren har övergått till

att arbeta på ett sådant utländskt fartyg som avses i 4 § 2 mom. 4 punkten, iakttas i fråga om arbetstagarens rätt att få ålderspension vid sänkt pensionsålder vad som föreskrivs i 1 mom. I dessa fall förutsätts dessutom att arbetstagaren fortlöpande har sökt sådant arbete som avses i 4 § 1 mom. genom arbetskraftsmyndighetens förmedling.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 november 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 2 kap. 8—10 §, 12—18§, 18 a § och 19—21 §, 8 kap. 4 a, 6 och 7 § samt 10 kap. 2 § 5 mom.,

av dem 2 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 344/2009 och 764/2011, 10 och 16 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1199/2009, 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1560/2009 och 344/2009, 14, 18, 18 a, 20 och 21 § sådana de lyder i lag 313/2010, 17 § och 8 kap. 7 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 313/2010 samt 2 kap. 19 § sådan den lyder i lagarna 313/2010 och 1388/2010, 8 kap. 4 a § sådan den lyder i lagarna 1217/2005 och 313/2010 samt 6 § sådan den lyder i lagarna 1273/2009 och 313/2010 samt 10 kap. 2 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1188/2009,

ändras 1 kap. 4 § 3 mom. och 5 § 1 mom. 8 och 9 punkten, rubriken för 2 kap. och 2 kap. 3 §, 5 kap. 11 § och 13 § 2 mom., 8 kap. 2 § 3 mom. 1 punkten och 5 mom., 10 kap. 4 § 1 mom., 11 kap. 2 § 3 mom., 4 och 4 a §, 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 § samt 13 kap. 1 § 2 mom., 3 § 1 mom. och 9 § 1 mom.,

av dem 1 kap. 4 § 3 mom. och 2 kap. 3 § sådana de lyder i lag 1560/2009, 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten, 8 kap. 2 § 5 mom. och 11 kap. 2 § 3 mom. sådana de lyder i lag 313/2010, 5 kap. 11 § och 11 kap. 4 a § sådana de lyder i lag 361/2010, 5 kap. 13 § 2 mom. samt 10 kap. 4 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1188/2009, 11 kap. 4 § sådan den lyder i lagarna 1053/2008, 1199/2009 och 1388/2010 samt 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 § samt 13 kap. 1 § 2 mom., 3 § 1 mom. och 9 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1053/2008, samt

fogas till lagen ett nytt 2 a kap, till 8 kap. 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 313/2010 ett nytt 6 mom., samt till 11 kap. 12 §, sådan den lyder i lag 1188/2009, ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap
Allmänna bestämmelser
4 §

Verkställighet av lagen

Föreslagen lydelse

1 kap
Allmänna bestämmelser
4 §

Verkställighet av lagen

Arbets- och näringsbyrån ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 11 kap. 4 § om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner. En av närings-, trafik- och miljöcentralen utsedd tjäns-

Arbetskraftsmyndigheten ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 11 kap. 4 § om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner. En av närings-, trafik- och miljöcentralen utsedd

teman vid varje närings-, trafik- och miljöcentral (*utkomstskyddsombud*) övervakar inom sitt verksamhetsområde att utlåtningspraxis är lagenlig och enhetlig. Närings-, trafik- och miljöcentralen förordnar dessutom inom sitt verksamhetsområde en ställföreträdare för utkomstskyddsombudet. På utkomstskyddsombudets ställföreträdare tillämpas vad som *annanstans* i denna lag föreskrivs om utkomstskyddsombud.

tjänsteman vid varje närings-, trafik- och miljöcentral (*utkomstskyddsombud*) övervakar inom sitt verksamhetsområde att utlåtningspraxis är lagenlig och enhetlig. Närings-, trafik- och miljöcentralen förordnar dessutom en ställföreträdare för utkomstskyddsombudet. På utkomstskyddsombudets ställföreträdare tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om utkomstskyddsombud. *Flera närings-, trafik- och miljöcentraler kan ha ett gemensamt utkomstskyddsombud och en gemensamt ställföreträdare för utkomstskyddsombudet.*

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

8) *tid utan ersättning* den tid för vilken en arbetslöshetsförmån inte betalas på grund av att personen i fråga lämnat sitt arbete eller vägrat ta emot arbete eller till följd av något annat i 2 och 8 kap. angivet förfarande,

9) *skyldighet att vara i arbete* den tid i arbete eller utbildning som förutsätts innan en arbetslöshetsförmån kan betalas efter upprepat förfarande som avses i 8 punkten och som visar att personen i fråga inte vill ta emot arbete, eller den tid i arbete eller utbildning eller det deltagande i sysselsättningsfrämjande service som förutsätts innan arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid kan betalas efter ett förfarande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom., 4 a § eller 6 § 3 mom.,

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

8) *tid utan ersättning* den tid för vilken en arbetslöshetsförmån inte betalas på grund av att personen i fråga lämnat sitt arbete eller vägrat ta emot arbete *eller till följd av något annat i 2 a kap. angivet förfarande eller i 2 kap. 11 § avsedd frånvaro från arbetsmarknaden,*

9) *skyldighet att vara i arbete* den tid i arbete, *det deltagande i sysselsättningsfrämjande service, de studier eller den sysselsättning som företagare eller i eget arbete som förutsätts innan en arbetslöshetsförmån kan betalas vid arbetslöshet efter upprepat förfarande som avses i 8 punkten och som visar att personen i fråga inte vill ta emot arbete, eller efter ett förfarande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom.,*

2 kap

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

3 §

Hinder för att vara på arbetsmarknaden

En person har inte rätt till arbetslöshetsförmåner, om han eller hon är förhindrad att vara

2 kap

**Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar
för erhållande av förmåner**

3 §

Hinder för att vara på arbetsmarknaden

En person har inte rätt till arbetslöshetsförmåner, om han eller hon är förhindrad att

på arbetsmarknaden på grund av *utlandsresa*, värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff eller sjukhusvård eller annan därmed jämförbar anstaltsvård eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

En person ska dock anses vara på arbetsmarknaden under en sådan på förhand till arbets- och näringsbyrå anmäld, tillfällig och kort utlandsresa under vilken han eller hon är anträffbar och inom en rimlig och sedvanlig tid kan ta emot arbete eller utbildning.

vara på arbetsmarknaden på grund av värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff eller sjukhusvård eller annan därmed jämförbar anstaltsvård eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

8 §

(upphävs)

Att stå till arbetsmarknadens förfogande

En arbetssökande som inte står till arbetsmarknadens förfogande är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner.

En arbetssökande står inte till arbetsmarknadens förfogande, om han eller hon själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för att ta emot erbjudet arbete på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden eller för att delta i erbjuden, för honom eller henne lämplig utbildning. När arbete eller utbildning erbjuds skall den arbetssökande ges skälig tid att ordna vård för barn samt att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar.

En arbetssökande står inte till arbetsmarknadens förfogande om han eller hon på grund av ovan nämnda begränsningar har lämnat arbetet eller utbildningen.

En arbetssökande skall anses stå till arbetsmarknadens förfogande på nytt, när han eller hon efter att ha vägrat ta emot arbete eller delta i utbildning eller efter att ha lämnat arbetet eller utbildningen, genom tid i arbete eller på något annat tillförlitligt sätt har visat att han eller hon undanröjt ovan nämnda begränsningar.

9 §

(upphävs)

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

En arbetssökande som utan giltig orsak har lämnat sitt arbete eller själv har varit orsak till att anställningsförhållandet upphört, har

inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 90 dagar efter att anställningsförhållandet har upphört. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, föreligger inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när arbetssökandens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 9 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 38 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

Har en arbetstagare, vars arbetsavtal har sagts upp på en grund som avses i 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen eller i 8 kap. 2 § i lagen om sjöarbetsavtal eller vars arbetsavtal har hävts på grundval av 8 kap. 1 § 1 mom. i arbetsavtalslagen eller 9 kap. 1 § 1 mom. i lagen om sjöarbetsavtal, bevisligen bestritt uppsägningen inom uppsägningstiden eller hävningen inom tre månader efter det att anställningsförhållandet upphört, kan det innan ett slutligt avgörande i arbetsavtalsärendet har fattats inte anses att arbetstagaren själv, på det sätt som avses i 1 mom., har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde, om det inte kan anses att bestridandet är uppenbart grundlöst.

10 §

(upphävs)

Giltig orsak att lämna arbetet

En person har giltig orsak att lämna sitt arbete i de fall som avses i 8 kap. 1 § 2 mom. arbetsavtalslagen (hävningssgrund) eller då arbetet inte kan anses lämpligt med beaktande av hans eller hennes arbetsförmåga.

Har en person tagit emot ett arbete som med beaktande av hans eller hennes yrkeskicklighet inte kan anses vara lämpligt för honom eller henne, har han eller hon giltig orsak att lämna arbetet under den tid han eller hon med stöd av 13 § skulle ha varit berättigad att vägra ta emot arbetet utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner.

En person har rätt att lämna sitt arbete utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner också av någon annan orsak än de

som avses i 1—3 mom., om denna orsak i fråga om giltigheten är jämförbar med dessa.

12 §

(upphävs)

Vägran att ta emot arbete

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från det han eller hon vägrade att ta emot arbete, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att ta emot ett av Arbetskraftsmyndigheten anvisat eller honom eller henne på något annat sätt individuellt erbjudet arbete,

1) som med beaktande av hans eller hennes arbetsförmåga kan anses vara lämpligt för honom eller henne,

2) för vilket lön betalas enligt kollektivavtal eller, om något kollektivavtal inte finns, gängse och skälig lön för sådant arbete på arbetsorten, och

3) som inte berörs av strejk, lockout eller blockad.

Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, föreligger inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar.

Om en arbetssökande genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett anställningsförhållande inte har kommit till stånd, anses han eller hon ha vägrat ta emot arbete.

13 §

(upphävs)

Skydd för yrkesskicklighet

En yrkesskicklig person kan, utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner, under de tre första arbetslöshetsmånaderna vägra att ta emot arbete som med beaktande av hans eller hennes yrkesskicklighet inte kan anses lämpligt för honom eller henne. Som yrkesskicklig betraktas en person som har antingen yrkesutbildning samt minst ett års arbetserfarenhet i anslutning därtill eller på motsvarande sätt har förvärvat yrkesskicklighet genom minst två års arbetserfarenhet i branschen i fråga.

Om en arbetssökande inom den nämnda tiden om tre månader ingår ett arbetsavtal om arbete som med beaktande av hans eller hennes yrkesskicklighet är lämpligt för honom eller henne och som börjar inom tre månader

från det arbetsavtalet ingicks, har han eller hon giltig orsak att under denna tid vägra ta emot sådant arbete som skulle hindra honom eller henne från att ta emot det arbete som avses i arbetsavtalet.

Skyddet för yrkesskickligheten kan undanröjas, om den arbetssökande enligt arbetskraftsmyndighetens uppskattning inte under de tre första arbetslöshetsmånaderna kommer att kunna anvisas med beaktande av hans eller hennes yrkesskicklighet lämpligt arbete inom sin pendlingsregion. Arbets- och näringsbyrån ska meddela den arbetssökande att skyddet för yrkesskickligheten undanröjts. Om den arbetssökande då inte tar emot med beaktande av hans eller hennes yrkesskicklighet lämpligt arbete på annat håll och inte heller något annat arbete inom sin pendlingsregion, anses han eller hon ha vägrat ta emot arbete på det sätt som avses i 12 §.

Skyddet för yrkesskickligheten tillämpas inte på arbetssökande vars utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits av en orsak som baserar sig på ett villkor i arbetsavtalet och som kan jämföras med permittering.

14 §

(upphävs)

Regional rörlighet

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete inom sin pendlingsregion om hans eller hennes dagliga arbetsresa vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar och vid deltidsarbete i genomsnitt två timmar.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utanför sin pendlingsregion, om

1) det enligt arbets- och näringsbyråns bedömning kan fås sådana lämpliga arbetstagarer för arbetsplatsen inom vars pendlingsregion den lediga arbetsplatsen är belägen,

2) arbetet inte är ett varaktigt heltidsarbete som tryggar försörjningen,

3) det på den nya orten inte finns en tillgänglig bostad som är lämplig för arbetssökanden och hans eller hennes familj,

4) det ska anses vara oskäligt att arbetssökanden tar emot arbetet med beaktande av hans eller hennes språkkunskaper, eller

5) arbetssökanden har en vägande personlig orsak att inte ta emot arbetet.

En bostad anses vara lämplig för arbetssökanden och hans eller hennes familj om inflyttningen i den inte avsevärt försämrar boendet och om kostnaderna för den inte avsevärt minskar den arbetssökandes disponibla inkomster. Bostaden ska stå till den arbetssökandes och familjens förfogande senast när den arbetssökande tar emot arbete utanför sin pendlingsregion eller omedelbart därefter.

Såsom vägande personlig orsak anses makens arbete eller företagsverksamhet när detta är nödvändigt för familjens försörjning samt egna, makens eller barnens studier eller skolgång, om dessa är bundna till orten, vård av en nära släkting eller någon annan närstående person, det egna hälsotillståndet eller nära släktingars hälsotillstånd eller någon annan med dessa jämförbar orsak. En anskaffad bostad kan anses som en sådan orsak.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot arbete utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och till honom eller henne under denna tid betalas arbetslöshetsdagpenning enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

15 §

(upphävs)

Annan giltig orsak för vägran att ta emot arbete

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet deltidsarbete då lönen för arbetet och den jämkade arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete om han eller hon inte på det sätt som avses i 8 § 2 mom. ges skäligen tid att ordna vård för barn samt att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete om

1) arbetet står i konflikt med hans eller

hennes religiösa eller etiska övertygelse, eller
 2) arbetet förutsätter utförande av sådana uppgifter som avses i 4 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten lagen om offentlig arbetskraftsservice och som är uppenbart osedliga eller strider mot god sed eller om arbetet är förenat med ett uppenbart hot om våld eller där det förekommer trakasserier och annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risker för arbetstagarens hälsa.

En arbetssökande kan vägra ta emot erbjudet arbete utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner också av någon annan orsak än de som avses ovan i 1—3 mom. eller 13—14 §, om denna orsak i fråga om giltigheten är jämförbar med dessa.

16 §

(upphävs)

Vägran att delta i utbildning och lämnande av utbildning

En arbetssökande som utan i 17 § avsedd eller därmed jämförbar giltig orsak vägrar att delta i av Arbetskraftsmyndigheten anvisad för honom eller henne lämplig utbildning, under vilken försörjningen för honom eller henne och dem han eller hon skall försörja skäligen tryggas, eller som efter att ha påbörjat en sådan utbildning utan giltig orsak har lämnat eller av eget förvållande har blivit avstängd från utbildningen, har under 60 dagar, räknat från det han eller hon vägrade delta i utbildningen, lämnade utbildningen eller blev avstängd från den, inte rätt till arbetslöshetsförmåner. Om en arbetssökande genom sitt eget förfarande är orsak till att han eller hon inte blir vald till en utbildning, anses han eller hon ha vägrat delta i den.

Försörjningen för den arbetssökande och dem han eller hon ska försörja tryggas skäligen, om han eller hon har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån och som ersättning för uppehälle enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice.

I fråga om den som är under 20 år och saknar yrkesutbildning och som är berättigad till arbetslöshetsdagpenning anses som utbildning enligt 1 och 2 mom. även yrkesutbildning för vilken studiestöd kan beviljas

Om den arbetssökande inom den besvärstid som föreskrivs i 13 kap. 4 § lagen om offent-

lig arbetskraftsservice har anfört besvär över ett beslut som gäller avbrytande av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, kan det inte förrän det slutliga avgörandet i besvärssärendet anses att han eller hon på det sätt som nämns i 1 mom. av eget förvållande har blivit avstängd från utbildningen.

17 §

(upphävs)

Giltig orsak att vägra delta i eller att lämna utbildning

En arbetssökande har giltig orsak att vägra delta i eller att lämna en utbildning, om den inte är eller arbete inom branschen i fråga inte vore lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga. En arbetssökande har giltig orsak att lämna en utbildning utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner, om utbildningsanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för den som deltar i utbildningen eller om utbildningen väsentligt avviker från utbildnings- eller läroplanen.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra delta i utbildning som ordnas utanför hans eller hennes pendlingsregion, om det inte på skäliga villkor går att få en bostad för utbildningstiden eller om det skulle vara uppenbart oskäligt för honom eller henne att delta i utbildningen på grund av försörjningsplikt eller vården av någon närstående.

Vad som i 14 § 5 mom. bestäms om vägran att ta emot arbete tillämpas på vägran att delta i utbildning som ordnas utomlands.

18 §

(upphävs)

Uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas

En arbetssökande som uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under de 15 dagar som följer efter uteblivandet från mötet. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utar-

betandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyråns handlande.

Det som sägs i 1 mom. tillämpas inte, om arbetssökanden uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv eller om det finns någon annan godtagbar anledning för att utebli. En tidsperiod utan ersättning föreläggs inte heller när arbetssökanden i förväg har underrättat arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att komma till mötet där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak som arbetssökanden angett för att mötet ska senareläggas.

18 a §

(upphävs)

Vägran att utarbeta sysselsättningsplan

Om en arbetssökande utan giltig orsak vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom annat förfarande än det som avses i 18 § orsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran.

19 §

(upphävs)

Vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av servicen

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att delta i följande service som arbets- och näringsbyrån erbjuder och som ingår i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen:

1) arbetsprövning eller arbetslivsträning enligt 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice, eller

2) arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

Arbetssökanden har giltig orsak att vägra delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 1 mom., om den ordnas utanför arbetssökandens pendlingsregion, eller

om han eller hon har någon annan orsak som kan jämföras med detta.

En arbetssökande som utan giltig orsak avbryter eller av eget förvållande måste avbryta service som nämns i 1 mom., har under 60 dagar efter avbrytandet inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

Arbetssökanden har giltig orsak att avbryta service som nämns i 1 mom., om serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren eller försummar att iaktta villkoren i det avtal som ingåtts om åtgärden.

20 §

(upphävs)

Fullföljande av sysselsättningsplanen

En arbetslös arbetssökande som utan giltig orsak genom eget förfarande väsentligen försummar att följa sin sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar. Tiden räknas från den dag då Arbetskraftsmyndigheten har konstaterat försummelsen.

En arbetssökande har giltig orsak att inte följa sin sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del han eller hon med stöd av 12–19 § skulle ha rätt att vägra ta emot motsvarande arbete, utbildning eller sysselsättningsfrämjande service som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder.

21 §

(upphävs)

Upprepad vägran

Om en arbetssökande upprepade gånger utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som avses i 12 § eller delta i utbildning som avses i 16 § eller om det av hans eller hennes motsvarande upprepade förfarande annars kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill ta emot arbete eller delta i utbildning eller sysselsättningsfrämjande service, eller söka sig till yrkesutbildning på det sätt som avses i 8 kap. 2 §, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner förrän han eller hon i minst tre månader har varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller be-

drivit frivilliga heltidsstudier enligt 6 § 2 mom. i detta kapitel (skyldighet att vara i arbete).

2 a kap

Förfarande som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

En arbetssökande som utan giltig orsak har lämnat sitt arbete eller själv har varit orsak till att anställningsförhållandet upphört, har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 90 dagar från anställningsförhållandets upphörande. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, föreligger inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 9 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 38 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

Har en arbetstagarare, vars arbetsavtal har sagts upp på en grund som avses i 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen eller i 8 kap. 2 § i lagen om sjöarbetsavtal eller vars arbetsavtal har hävts på grundval av 8 kap. 1 § 1 mom. i arbetsavtalslagen eller 9 kap. 1 § 1 mom. i lagen om sjöarbetsavtal, bevisligen bestritt uppsägningen eller hävningen inom tre månader efter det att anställningsförhållandet upphört, kan det innan ett slutligt avgörande i arbetsavtalsärendet har fattats inte anses att arbetstagararen själv, på det sätt som avses i 1 mom., har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde, om det inte kan anses att bestridandet är uppenbart grundlöst. Bestämmelser om vad som ska anses vara bevisligt bestridande utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Giltig orsak att lämna arbetet

En person har giltig orsak att lämna sitt arbete i de fall som avses i 8 kap. 1 § 2 mom. arbetsavtalslagen eller då arbetet inte kan anses lämpligt med beaktande av hans eller hennes arbetsförmåga.

En person har rätt att lämna sitt arbete utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner också av någon annan orsak än de som avses i 1 mom. samt i 3 och 8 §, om denna orsak i fråga om giltigheten är jämförbar med dessa.

3 §

Att lämna arbetet på grund av arbetsplatsens läge och arbetsresorna

En person har giltig orsak att lämna arbetet

1) inom tre månader från det att anställningsförhållandet inleddes, under förutsättning att arbetsplatsen är belägen utanför pendlingsregionen eller att de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidsarbete i genomsnitt två timmar,

2) för att inom en vecka från det att personen lämnade arbetet flytta till en annan ort där personens make har ett sådant varaktigt arbete eller bedriver sådan företagsverksamhet som tryggar försörjningen, under förutsättning att arbetsplatsen är belägen utanför pendlingsregionen för den nya bostaden, eller att de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidsarbete i genomsnitt två timmar efter flytten,

3) när arbetsstället ändras under anställningsförhållandet, under förutsättning att det nya arbetsstället är beläget utanför pendlingsregionen eller att de dagliga arbetsresorna till och från den arbetsstället vid heltidsarbete överstiger i genomsnitt tre timmar och vid deltidsarbete i genomsnitt två timmar.

4 §

Vägran att ta emot arbete

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från det han eller hon vägrade att ta emot arbete, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att ta emot ett av arbets- och näringsbyrån erbjudet eller honom eller henne på något annat sätt individuellt erbjudet arbete

1) som med beaktande av hans eller hennes arbetsförmåga kan anses vara lämpligt för honom eller henne,

2) för vilket lön betalas enligt kollektivavtal eller, om något kollektivavtal inte finns, gängse och skälig lön för sådant arbete på arbetsorten, och

3) som inte berörs av strejk, lockout eller blockad.

Om arbetet skulle ha varat högst två veckor, föreligger inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar.

Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett anställningsförhållande inte har kommit till stånd, anses han eller hon ha vägrat ta emot arbete.

5 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet deltidsarbete då lönen för arbetet och den jämkade arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne.

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete om

1) han eller hon inte ges skälig tid att ordna vård för barn samt att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar,

2) arbetet står i konflikt med hans eller hennes religiösa eller etiska övertygelse,

3) arbetet förutsätter utförande av sådana uppgifter som avses i 4 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts-

service och som är uppenbart osedliga eller strider mot god sed,

4) arbetet är förenat med ett uppenbart hot om våld, eller

5) det i arbetet förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risker för arbetstagarens hälsa.

En person kan vägra ta emot erbjudet arbete utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner också av någon annan orsak än de som avses i 1 och 2 mom. och i 6—8 §, om denna orsak i fråga om giltigheten är jämförbar med dessa.

6 §

Vägran att ta emot arbete på grund av arbetsplatsens läge och arbetsresorna

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete inom sin pendlingsregion om de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar och vid deltidsarbete i genomsnitt två timmar.

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utanför sin pendlingsregion, om

1) det enligt arbets- och näringsbyråns bedömning kan fås sådana lämpliga arbetstugare för arbetsplatsen inom vars pendlingsregion den lediga arbetsplatsen är belägen,

2) arbetet inte är ett varaktigt heltidsarbete som tryggar försörjningen,

3) det på den nya orten inte finns en tillgänglig bostad som är lämplig för personen och hans eller hennes familj,

4) det ska anses vara oskäligt att arbetssökanden tar emot arbetet med beaktande av hans eller hennes språkkunskaper, eller

5) personen har en välgående personlig orsak att inte ta emot arbetet.

En bostad anses vara lämplig för personen och hans eller hennes familj om inflyttningen i den inte avsevärt försämrar boendet och om kostnaderna för den inte avsevärt minskar den personens disponibla inkomster. Bostaden ska stå till personens och familjens förfogande senast när personen tar emot arbete utanför sin pendlingsregion, eller omedelbart därefter.

Såsom vägande personlig orsak enligt 2 mom. 5 punkten anses makens arbete eller företagsverksamhet när detta är nödvändigt för familjens försörjning, egna, makens eller barnens studier eller skolgång, om dessa är bundna till orten, vård av en nära släkting eller någon annan närstående, det egna hälsotillståndet eller nära släktingars hälsotillstånd eller någon annan med dessa jämförbar orsak. En anskaffad bostad kan anses som en sådan orsak.

7 §

Vägran att ta emot erbjudet arbete utomlands

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och till honom eller henne under vistelsen i landet betalas arbetslöshetsförmån enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

8 §

Skydd för yrkesskicklighet

En person har inom tre månader från registreringen som arbetslös arbetssökande eller från ett senare avslutande av heltidsstudier giltig orsak att vägra ta emot arbete som inte motsvarar den yrkesskicklighet som baserar sig på hans eller hennes utbildning och arbetserfarenhet. Tremånaderstiden börjar räknas från början, när personen har uppfyllt det arbetsvillkor som förutsätts för arbetslöshetsdagpenning och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning börjar räknas från början.

En person har inom tre månader från det att han eller hon har inlett ett anställningsförhållande giltig orsak att lämna ett sådant arbete som han eller hon med stöd av 1 mom. skulle ha kunnat vägra att ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner. Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på arbetssökande vars utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits av en orsak som baserar sig på ett villkor i arbetsavtalet och som kan jämföras med permittering.

9 §

Uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas

En arbetssökande som uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under de 15 dagar som följer efter uteblivandet från mötet. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyrån.

Det som sägs i 1 mom. tillämpas inte, om arbetssökanden uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv eller om det finns någon annan godtagbar anledning för att utebli. En tidsperiod utan ersättning föreläggs inte heller när arbetssökanden i förväg har underrättat arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att komma till mötet där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak som arbetssökanden angett för att mötet ska senareläggas.

10 §

Vägran att utarbeta sysselsättningsplan

Om en arbetssökande utan giltig orsak vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom annat förfarande än det som avses i 9 § orsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar efter vägran. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyrån.

11 §

Försummelse att fullfölja sysselsättningsplan

En arbetssökande som utan giltig orsak försummar att söka arbete och förbättra sina förutsättningar för sysselsättning på det sätt som överenskommits i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar. Tiden räknas från den dag då arbets- och näringsbyrån konstaterade försummelsen.

En arbetssökande anses inte ha försummat sin aktiva jobbsökning och förbättrandet av sina förutsättningar för sysselsättning, om den arbetssökande för arbets- och näringsbyrån visar att han eller hon har sökt arbete och förbättrat sina förutsättningar för sysselsättning på ett sätt som motsvarar det som överenskommits i planen.

12 §

Vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av servicen

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att delta i

- 1) arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice,*
- 2) arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller arbetsprövning eller arbetslivsträning enligt 8 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice, eller*
- 3) arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.*

Tillämpningen av 1 mom. förutsätter att man i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen har kommit överens om deltagandet i servicen, eller att personen på eget initiativ har sökt till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Om en arbetssökande genom sitt eget förfarande är orsak till att sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 1 mom.

inte kan ordnas för honom eller henne, anses han eller hon ha vägrat delta i servicen.

En arbetssökande som utan giltig orsak avbryter eller av eget förvållande måste avbryta sysselsättningsfrämjande service som nämns i 1 mom., har under 60 dagar efter avbrytandet inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

Om personen i enlighet med 13 kap. 4 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice inom besvärstiden har anfört besvär över ett beslut som gäller avbrytande av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, kan det inte förrän besvärärendet avgjorts slutligt anses att han eller hon på det sätt som avses i 4 mom. av eget förvållande har blivit avstängd från utbildningen.

I fråga om den som är under 20 år och saknar yrkesutbildning och som är berättigad till arbetslöshetsdagpenning anses som utbildning enligt 1 mom. I punkten även yrkesutbildning för vilken studiestöd kan beviljas.

13 §

Giltig orsak att vägra delta i sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen

En person har giltig orsak att vägra delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 12 § 1 mom. och avbryta servicen, om

1) servicen inte lämpar sig för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga,

2) servicen ordnas utanför hans eller hennes pendlingsregion eller de dagliga resorna till och från platsen där servicen ordnas överstiger i genomsnitt tre timmar,

3) serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren,

4) serviceanordnaren väsentligen försummar att iaktta lagstiftningen om anordnande av service eller villkoren i det avtal som ingåtts om servicen,

5) servicen väsentligen avviker från det som man kommit överens om i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

En person har giltig orsak att vägra delta i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och att avbryta utbildningen även när ett arbete inom branschen i fråga inte är lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga, eller när försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja inte tryggas skäligen under tiden för utbildningen. Försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja tryggas skäligen, om den arbetssökande har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån.

En person har giltig orsak att vägra delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 12 § 1 mom. eller avbryta servicen också av någon annan orsak än en sådan som nämns i 1 mom., om orsaken kan jämföras med dessa.

14 §

Upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

Om en arbetssökande inom en granskningsperiod på sex månader på det sätt som avses i 1 eller 4 § eller 9—12 § upprepade gånger förfar klandervärt enligt en arbetskraftspolitisk bedömning, åläggs han eller hon skyldighet att vara i arbete. Tiden räknas från det att förfarandet upprepades.

Rätten till arbetslöshetsförmån fås tillbaka när personen i minst 12 kalenderveckor har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret,

2) deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice,

3) deltagit i arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller i arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetspraktik enligt 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice,

4) deltagit i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

5) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 6 § 2 mom., eller

6) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån fås också tillbaka när det har gått minst fem år från det förfarande som ledde till att skyldighet att vara i arbete enligt 1 mom. förelades.

Det som föreskrivs i 1—13 § tillämpas inte under tiden för en skyldighet att vara i arbete enligt 1 mom.

5 kap

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

11 §

Arbetsvillkoret i vissa situationer

Till den som har fått arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag i enlighet med förordningen om social trygghet eller grundförordningen för den tid under vilken han eller hon har sökt arbete i en annan medlemsstat och som inte återvänt som arbetssökande till Finland inom tre månader från det att han eller hon lämnade landet, ska arbetslöshetsdagpenning börja betalas på nytt först när han eller hon i fyra veckor har varit i arbete eller *i utbildning enligt 2 kap. 16 §.*

13 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar då personen i fråga inte uppfyller villkoren i 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning eller för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 3 kap. eller berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids. Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt

5 kap

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

11 §

Arbetsvillkoret i vissa situationer

Till den som har fått arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag i enlighet med förordningen om social trygghet eller grundförordningen för den tid under vilken han eller hon har sökt arbete i en annan medlemsstat och som inte återvänt som arbetssökande till Finland inom tre månader från det att han eller hon lämnade landet, ska arbetslöshetsdagpenning börja betalas på nytt först när han eller hon i fyra veckor har varit i arbete eller *deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller under motsvarande tid bedrivit studier på det sätt som avses i 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice.*

13 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar då personen i fråga inte uppfyller villkoren i 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning eller för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap. eller berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids. Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning

sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

ning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

8 kap

Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd

2 §

Unga som saknar yrkesutbildning

En ung person som saknar yrkesutbildning har inte rätt att få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet, om han eller hon utan giltig orsak

1) har vägrat ta emot, lämnat eller blivit uppsagd från arbete eller från utbildning enligt 2 kap. 16 §,

I fråga om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetspraktik tillämpas vad som i 2 kap. 19 § bestäms om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetslivsträning och arbetsprövning.

4 a §

Indragning av rätten till arbetsmarknadsstöd

Rätten till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid dras in för den som på grundval av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar eller vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att den maximitid som avses i 6 kap. 7 eller 9 § löpt ut och som efter att ha upphört att vara berättigad till arbetslöshetsdagpenning, har fått arbetsmarknadsstöd på grundval av ar-

8 kap

Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd

2 §

Unga som saknar yrkesutbildning

En ung person som saknar yrkesutbildning har inte rätt att få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet, om han eller hon utan giltig orsak

1) har vägrat att ta emot arbete, lämnat arbetet eller blivit uppsagd från arbetet eller vägrat att delta i, lämnat eller blivit avstängd från arbetskraftspolitisk vuxenutbildning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftservice,

I fråga om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetspraktik tillämpas vad som i 2 a kap. 13 § 1 och 3 mom. bestäms om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta sysselsättningsfrämjande service.

I fråga om rätten att få arbetsmarknadsstöd för unga personer utan yrkesutbildning tillämpas även det som i 2 a kap 14 § föreskrivs om upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda.

(upphävs)

betslöshet för minst 180 dagar, om han eller hon

1) utan giltig orsak vägrar ta emot eller lämnar eller av eget förvållande blir antingen uppsagd från ett arbete eller avstängd från arbetskraftspolitisk vuxenutbildning,

2) utan giltig orsak vägrar delta i sådan arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetspraktik som avses i 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice och om vilken avtalats i den sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen som utarbetats tillsammans med honom eller henne,

3) utan giltig orsak avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetspraktik.

Den vars rätt till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid har dragits in i enlighet med 1 mom. har rätt att på nytt få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet efter att han eller hon har haft ett arbete som beaktas vid beräkningen av huruvida arbetsvillkoret uppfyllts, har deltagit i utbildning som avses i 1 mom. 1 punkten eller i sysselsättningsfrämjande service som avses i 1 mom. 2 punkten i minst fem månader.

De utbetalningsdagar för arbetsmarknadsstöd som avses i 1 mom. räknas på nytt från början när personen blivit berättigad till arbetsmarknadsstödet efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning löpt ut.

6 §

(upphävs)

Vägran och avbrytande i anslutning till arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

En person som avses i 3 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och som utan giltig orsak vägrar delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller avbryter eller av eget förvållande måste avbryta arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, är inte berättigad till arbetsmarknadsstöd under 60 dagar från tidpunkten för vägran eller avbrytandet.

Om någon upprepade gånger förfar på det sätt som avses i 2 mom. och det därför kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill delta i åtgärder som avses i lagen om arbets-

verksamhet i rehabiliteringssyfte, är han eller hon inte berättigad till arbetsmarknadsstöd förrän han eller hon i minst tre månader har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller, om han eller hon är under 25 år, i utbildning som avses i 2 § 1 mom. (skyldighet att vara i arbete).

7 §

(upphävs)

Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den

Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den har en person som

1) är i annat än tillfälligt arbete som utförs i anställningsförhållande och där den ordinarie arbetstiden överstiger åtta timmar i veckan,

2) är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet som avses i 1 kap. 6 § eller som håller på att inleda företagsverksamhet på heltid,

3) är studerande på heltid enligt 2 kap. 6 §, eller

4) deltar i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten.

Dessutom har en person giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den, om verksamheten

1) inte lämpar sig för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd,

2) väsentligen avviker från aktiveringsplanen,

3) har ordnats så att kommunen eller någon annan instans som står för genomförandet av arbetsverksamheten försummar att iaktta bestämmelserna i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, eller

4) ordnas utanför hans eller hennes pendlingsregion.

En person har giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den också av någon annan orsak än de som avses i 1 och 2 mom., om denna orsak med tanke på inträdet eller återinträdet på arbetsmarknaden är jämförbar med dessa.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap

10 kap

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service**Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service**

2 §

Berättigade till arbetslöshetsförmåner

Trots bestämmelserna i 2 kap. 3 § om utlandsresa som hinder för att vara på arbetsmarknaden är en arbetssökande berättigad till arbetslöshetsförmån för den tid under vilken han eller hon deltar i sysselsättningsfrämjande service enligt 1 § 2 mom. 3 eller 4 punkten som ordnas utomlands.

(upphävs)

4 §

Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Under tiden för utbildning enligt 6 och 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice tillämpas inte 2 och 8 kap. eller 6 kap. 8 § i denna lag.

4 §

Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Under tiden för utbildning enligt 6 och 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice tillämpas inte 2, 2 a och 8 kap. eller 6 kap. 8 § i denna lag.

11 kap

11 kap

Bestämmelser om verkställighet**Bestämmelser om verkställighet**

2 §

2 §

*Skyldighet att lämna uppgifter**Skyldighet att lämna uppgifter*

Om en sådan förändring inträffar i en förmånstagares omständigheter som kan påverka rätten att få en förmån eller minska förmånsbeloppet, ska han eller hon omedelbart underrätta den som betalar ut arbetslöshetsförmånen om förändringen. Förmånstagaren ska omedelbart underrätta arbets- och näringsbyrå om en förändring i förhållanden som avses i 4 §.

Om en sådan förändring inträffar i en förmånstagares omständigheter som kan påverka rätten att få en förmån eller minska förmånsbeloppet, ska han eller hon omedelbart underrätta den som betalar ut arbetslöshetsförmånen om förändringen. Förmånstagaren ska omedelbart underrätta *arbetskraftsmyndigheten* om en förändring i förhållanden som avses i 4 §.

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som anges i 2 kap., 7 kap. 3 § och 11 § 2 mom., 8 kap., 10 kap. 2 § 1, 2, 4 och 5 mom., 3 § och 5 § 1 och 3 mom. i denna lag samt i 5 a kap. 2 § 1—3 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice, om sådant bevisligt avbrott som avses i 9 kap. 3 § 2—4 mom. samt om de förutsättningar som anges i 5—7 § i den lagen. Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ska också ges om stödtiden för invandrarens frivilliga studier, invandrarens skyldigheter samt uppföljning av och avbrott i studier som avses i 25 § i lagen om främjande av integration. I det arbetskraftspolitiska utlåtandet ska det konstateras huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den sysselsättningsplan som utarbetats tillsammans med den arbetssökande eller i en plan som ersätter sysselsättningsplanen och huruvida den arbetssökande omfattas av omställningsskydd.

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. *Det arbetskraftspolitiska* utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat arbets- och näringsbyrån att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

I fråga om den som är gruppermitterad och den som är förhindrad att utföra arbete på

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsmyndigheten ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) *de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner som anges i 2 kap.,*

2) *förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda enligt 2 a kap.,*

3) *arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag enligt 7 kap. 3 § och 12 § 2 mom.,*

4) *särskilda arbetskraftspolitiska förutsättningar för arbetsmarknadsstöd enligt 8 kap.,*

5) *förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om vilka föreskrivs i 10 kap. 2 § 2 mom., 3 mom. 1, 2, 5 och 6 punkten samt i 4 mom., 3 § samt i 5 § 1 och 3 mom.,*

6) *förutsättningar för att omfattas av omställningsskyddet enligt 5 a kap. 2 § 1 och 2 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice*

7) *bevisligen avbrutna studier enligt 9 kap. 3 § 2—4 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 5—7 § i den lagen,*

8) *stödtid för studier, invandrarens skyldigheter samt uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration,*

9) *huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den sysselsättningsplan som utarbetats med den arbetssökande eller i en plan som ersätter den planen.*

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat *arbetskraftsmyndigheten* att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Om ett utlåtande begärs om den som är gruppermitterad eller den som är förhindrad

grund av väderhinder ger arbets- och näringsbyrån på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan utlåtande endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3—7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare. Gruppermitterade arbetstagare är också de personer som avses i 3 kap. 1 § 2 mom.

Det arbetskraftspolitiska utlåtandet delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet av arbets- och näringsbyrån.

Sysselsättningskommissionen kan ge utlåtande om besvär som anförts av de som ansöker om arbetslöshetsförmåner i ett ärende där arbets- och näringsbyrån på det sätt som avses i 2 mom. har kompletterat sitt arbetskraftspolitiska utlåtande enligt 2 kap. 8, 9, 12 eller 21 § eller 8 kap. 2 *eller 4 a* § och där det är fråga om att arbetssökanden har vägrat att ta emot arbete, har lämnat arbetet eller av eget vållande blivit avskedad från arbetet. Sysselsättningskommissionen har dessutom till uppgift att följa arbets- och näringsbyråns utlåtandep Praxis och att stödja byrån vid bedömningen av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet för arbetslösa. *I lagen om offentlig arbetskraftsservice bestäms om en sysselsättningskommissions sammansättning, beslutförhet och övriga uppgifter. Närmare bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om uppgifter som antecknas i utlåtandet kan utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.*

att utföra arbete på grund av väderhinder, ges det endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3—7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare. Gruppermitterade arbetstagare är också de personer som avses i 3 kap. 1 § 2 mom.

Det arbetskraftspolitiska utlåtandet delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från *arbetskraftsmyndigheten*.

Den sysselsättningskommission som avses i 11 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice kan ge utlåtande om besvär som anförts av den som ansöker om arbetslöshetsförmåner i ett ärende där arbets- och näringsbyrån på det sätt som avses i 2 mom. har kompletterat sitt arbetskraftspolitiska utlåtande enligt 2 a kap. 1, 4, eller 14 § eller 8 kap. 2 § och där det är fråga om att arbetssökanden har vägrat att ta emot arbete, har lämnat arbetet eller av eget vållande blivit avskedad från arbetet. Sysselsättningskommissionen har dessutom till uppgift att följa arbets- och näringsbyråns utlåtandep Praxis och att stödja byrån vid bedömningen av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet för arbetslösa.

Närmare bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om innehållet i utlåtandena får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

4 a §

Underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

Arbets- och näringsbyrån ska underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan att en arbetssökande, enligt artikel 64 i grundförordningen, har begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

12 §

Återkrav av resebidrag

12 kap

Sökande av ändring

1 §

Rätt att söka ändring

Ändring i arbets- och näringsbyråns bindande utlåtande får inte sökas särskilt genom besvär.

9 §

Fördelning av rättegångskostnader

Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och försäkringsdomstolen kan ålägga Arbetskraftsmyndigheten att helt eller delvis ersätta Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa för rättegångskostnaderna i ett ärende där Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 11 kap. 4 §. Arbets- och näringsbyrån ska höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

4 a §

Underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

Arbetskraftsmyndigheten ska underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i grundförordningen, har begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

12 §

Återkrav av resebidrag

Resebidraget återkrävs inte om personen har haft en sådan giltig orsak att lämna arbetet som anges i 2 a kap. 3 § 1 punkten.

12 kap

Sökande av ändring

1 §

Rätt att söka ändring

Ändring i *arbetskraftsmyndighetens* bindande utlåtande får inte sökas särskilt genom besvär.

9 §

Fördelning av rättegångskostnader

Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och försäkringsdomstolen kan ålägga Arbetskraftsmyndigheten att helt eller delvis ersätta Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa för rättegångskostnaderna i ett ärende där Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande som avses i 1 kap. 4 § 3 mom. *Arbetskraftsmyndigheten* ska höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

13 kap

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter få

1) arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. av arbets- och näringsbyråen,

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter; straffanstalten ska lämna uppgifterna omedelbart när en person tas in till anstalten.

3 §

Utlämnande av uppgifter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina uppdrag till arbets- och näringsbyråerna när det är fråga om omständigheter som påverkar de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner. Arbets- och näringsbyrån har på motsvarande sätt rätt att lämna sysselsättningskommissionen uppgifter för skötseln av den uppgift som avses i första meningen i 11 kap. 4 § 5 mom.

9 §

Utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande

Utkomstskyddsombudet har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån få

13 kap

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter få

1) arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt 1 kap. 4 § 3 mom. av *arbetskraftsmyndigheten*,

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter; straffanstalten ska lämna uppgifterna omedelbart när en person tas in till anstalten.

3 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina uppdrag till *arbetskraftsmyndigheten* när det är fråga om omständigheter som påverkar de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner. Arbets- och näringsbyrån har på motsvarande sätt rätt att lämna sysselsättningskommissionen uppgifter för lämnande av utlåtanden som avses i 11 kap. 4 § 5 mom.

9 §

Utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande

Utkomstskyddsombudet har *trots* sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av *en annan arbetskraftsmyndighet*

uppgifter om arbetskraftspolitiska utlåtanden i den omfattning ombudets uppgifter det kräver. Utkomstskyddsombudet kan bestämma att Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassan eller besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden ska delge utkomstskyddsombudet beslut som gäller namngivna personer.

få uppgifter om arbetskraftspolitiska utlåtanden i den omfattning ombudets uppgifter det kräver. Utkomstskyddsombudet kan bestämma att Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassan eller besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden ska delge utkomstskyddsombudet beslut som gäller namngivna personer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om arbetssökandes förfaranden enligt 2 a kap. som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag och i fråga om utlandsresor som påbörjats före ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

När det bedöms om en arbetssökandes förfarande är upprepat på det sätt som avses i 2 a kap. 14 §, beaktas också sådant förfarande av den arbetssökandes som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag.

Om en i 15 i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avsedd person vägrar delta i eller avbryter arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte har tagits med i aktiveringsplanen innan denna lag träder i kraft, tillämpas på vägran och avbrytandet de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

En arbetssökande som har förlorat sin rätt till utkomstskydd för arbetslösa på grund av upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda enligt den upphävda lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) eller den upphävda lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993), eller som har ålagts en skyldighet att vara i arbete enligt de bestämmelser i 2 kap. 21 § eller 8 kap. 4 a eller 6 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, har, om övriga förutsättningar uppfylls, rätt till arbetslöshetsförmån senast från och med den 1 januari 2017.

Utöver vad som i de lagar som nämns i 4 mom. föreskrivs om återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa efter upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda och vad som föreskrivs om fullgörande av skyldigheten att vara i arbete i de bestämmelser i 2 kap. 21 § eller 8 kap.

4 a eller 6 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, beaktas i fråga om återfående av rätten till arbetslöshetsförmåner den arbetssökandes agerande enligt 2 a kap. 14 § 2 mom. 1—6 punkten från ikraftträdandet av denna lag.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 1 kap. 8 § 3 mom., 5 kap. 3 § 3 mom., 7 kap. 7 § 2 mom. och 8 § 3 mom. 1 punkten, 10 kap. 5 § 1 mom., 11 kap. 6 och 7 § samt 12 kap. 3 § 3 och 4 mom.,
 av dem 5 kap. 3 § 3 mom. sådant det lyder i lag 312/2010, 7 kap. 7 § 2 mom., 10 kap. 5 § 1 mom. och 12 kap. 3 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1198/2009 samt 11 kap. 7 § sådana den lyder i lag 763/2011, som följer:

Gällande lydelse

1 kap
Allmänna bestämmelser
 8 §
Arbetslös arbets sökande

Föreslagen lydelse

1 kap
Allmänna bestämmelser
 8 §
Arbetslös arbets sökande

Med en person som står till arbetsmarknadsens förfogande avses en person som på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

1) inte är förhindrad att vara på arbetsmarknaden,

2) *inte själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för att ta emot erbjudet arbete på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden eller för att delta i erbjuden, för honom eller henne lämplig utbildning,*

3) *inte på grund av begränsningarna enligt 2 punkten har lämnat arbetet eller utbildningen, eller*

4) *inte studerar på heltid.*

Med en person som står till arbetsmarknadsens förfogande avses en person som på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

1) inte är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, eller

2) *inte studerar på heltid.*

5 kap

Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan

3 §

Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan

Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt. *Dessutom ska planen utan dröjsmål revideras i syfte att erbjuda service enligt 3 kap. 3 § 4 mom., om den arbetssökandes rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet har dragits in med stöd av 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.*

5 kap

Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan

3 §

Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan

Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt.

7 kap

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

7 §

Ordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

Om utbildning med stöd av 1 mom. ordnas för en arbetslös arbetssökande, har han eller hon under utbildningstiden rätt till arbetslöshetsdagpenning och ersättning för uppehälle på samma villkor som om han eller hon skulle ha inlett arbetskraftspolitisk vuxenutbildning innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenning hade gått ut.

7 kap

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

7 §

Ordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

Om utbildning med stöd av 1 mom. ordnas för en arbetslös arbetssökande, har han eller hon under utbildningstiden rätt till arbetslöshetsdagpenning och ersättning för uppehälle *oberoende av maximitiden för arbetslöshetsdagpenning.*

8 §

*Begränsningar i fråga om och upphörande av
sysselsättningsskyldigheten*

Sysselsättningsskyldigheten upphör om

1) den som har rätt att få möjlighet att arbeta utan i 2 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd giltig orsak vägrar att ta emot ett honom eller henne anvisat och med hänsyn till hans eller hennes arbetsförmåga lämpligt arbete som ordnats med stöd av sysselsättningsskyldigheten,

8 §

Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningsskyldigheten

Sysselsättningsskyldigheten upphör om

1) den som har rätt att få möjlighet att arbeta utan i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd giltig orsak vägrar att ta emot ett honom eller henne anvisat och med hänsyn till hans eller hennes arbetsförmåga lämpligt arbete som ordnats med stöd av sysselsättningsskyldigheten,

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehälle

5 §

Begränsningar i fråga om ersättning för uppehälle

Arbetsökande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller i frivilliga studier enligt 9 kap. och som inte får arbetslöshetsförmån har inte rätt att få ersättning för uppehälle.

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehälle

5 §

Begränsningar i fråga om ersättning för uppehälle

Arbetsökande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, i frivilliga studier enligt 9 kap., eller i frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration och som inte får arbetslöshetsförmån har inte rätt att få ersättning för uppehälle.

11 kap

Samarbete i anslutning till verkställigheten

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbetskraftsmyndigheterna har rätt att utan ersättning

1) av övriga statliga myndigheter samt av kommunerna och samkommunerna få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla den offentliga arbetskraftsservi-

11 kap

Samarbete i anslutning till verkställigheten

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbetskraftsmyndigheterna har rätt att avgiftsfritt av övriga statliga myndigheter samt av kommunerna, samkommunerna, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och utbildningsproducenterna få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa, överva-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

cen,

2) av Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och utbildningsproducenterna få de uppgifter som är nödvändiga för övervakning och utveckling av de studiesociala förmånerna.

Social- och hälsovårdsministeriet har motsvarande rätt som Arbetskraftsmyndigheterna att få de uppgifter som avses i 1 mom. 2 punkten.

7 §

Arbetsgivarens rätt att få uppgifter

Arbetsgivaren har för att fullfölja den skyldighet som anges i 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen och i 7 kap. 9 § i lagen om sjöarbetsavtal rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

12 kap

Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

3 §

Beviljande och utbetalning av ersättning för uppehälle

Utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör från och med den dag arbetssökanden avbryter den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen, de frivilliga studierna enligt 9 kap., en arbetsmarknadsåtgärd enligt 8 kap. 1 § eller jobbsökarträningen. Utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör också om det har beslutats att en utbildning ska avbrytas. *Den som får ersättning för uppehälle och arbets- och näringsbyrån ska utan dröjsmål underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om avbrottet eller avbrytandet.*

Bestämmelser om arbets- och näringsbyråns övriga skyldigheter att utlämna uppgifter

ka och utveckla den offentliga Arbetskraftsmyndigheten.

7 §

Arbetsgivarens rätt att få uppgifter

Arbetsgivaren har för att fullfölja den skyldighet som anges i 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen och i 7 kap. 9 § i lagen om sjöarbetsavtal rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter avgiftsfritt av *Arbetskraftsmyndigheten* få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

12 kap

Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

3 §

Beviljande och utbetalning av ersättning för uppehälle

Utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör från och med den dag arbetssökanden avbryter den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen, de frivilliga studierna enligt 9 kap., *de frivilliga studierna enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration*, en arbetsmarknadsåtgärd enligt 8 kap. eller jobbsökarträning enligt 4 kap. Utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör också om det har beslutats att en utbildning ska avbrytas.

Den som får ersättning för uppehälle och arbets- och näringsbyrån ska utan dröjsmål

samt om anmälningar och lämnande av uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om avbrottet eller avbrytandet. Bestämmelser om arbetskraftsmyndighetens övriga skyldigheter att lämna ut uppgifter samt om sändande av anmälningar och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20

Om en arbetssökandes rätt till arbetsmarknadsstöd har dragits in enligt 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, tillämpas på utarbetande av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen de bestämmelser i 5 kap. 3 § 3 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 6 § och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 6 § 5 mom. och 10 § 2 mom., sådana de lyder, 6 § 5 mom. i lag 1293/2002 och 10 § 2 mom. i lag 314/2010, som följer:

Gällande lydelse

6 §

Anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Kommunen har inte skyldighet att anordna arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i sådana fall som avses i 8 § 4 mom. och i 8 kap. 7 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

10 §

Skyldighet att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I fråga om uteblivande från ett möte där en aktiveringsplan utarbetas och vägran att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i sådan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som ingår i planen tillämpas 2 kap. 18 och

Föreslagen lydelse

6 §

Anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Kommunen har inte skyldighet att anordna arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i sådana fall som avses i 8 § 4 mom. och inte heller när personen

- 1) är i annat än tillfälligt arbete som utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och där den ordinarie arbetstiden överstiger åtta timmar i veckan,
- 2) är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller som håller på att inleda företagsverksamhet på heltid,
- 3) är studerande på heltid enligt 2 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller
- 4) deltar i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

10 §

Skyldighet att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I fråga om uteblivande från ett möte där en aktiveringsplan utarbetas och vägran att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i sådan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som ingår i planen tillämpas 2 a kap. 9—14 §

18 a § samt 8 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 10 § 1, 3 och 4 mom. i lagen om utkomststöd.

i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 10 § 1, 3 och 4 mom. i lagen om utkomststöd.

Denna lag träder i kraft den 20

Om en person som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte med stöd av 15 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte på det sätt som avses i 10 § 2 mom. i lagen avbryter eller vägrar delta i sådan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som har tagits med i aktiveringsplanen innan denna lag träder i kraft, tillämpas på personens förfarande de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 10 § i lagen om utkomststöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomststöd (1412/1997) 10 § 1 mom. 4 punkten, sådan det lyder i lag 1274/2009, som följer:

Gällande lydelse

10 §

Sänkt grunddel

Grunddelens belopp kan sänkas med högst 20 procent i fråga om en person vars behov av utkomststöd föränleds av att

4) en person som avses i 3 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte har utan giltig orsak enligt 8 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa vägrat delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller avbrutit eller av eget förvållande varit tvungen att avbryta arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte.

Föreslagen lydelse

10 §

Sänkt grunddel

Grunddelens belopp kan sänkas med högst 20 procent i fråga om en person vars behov av utkomststöd föränleds av att

4) en person som avses i 3 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte har utan giltig orsak enligt 2 a kap. 13 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa vägrat delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller avbrutit eller av eget förvållande varit tvungen att avbryta arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte.

*Denna lag träder i kraft den 20
Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

5.

Lag**om ändring av 10 § i lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 10 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

10 §

Arbetslösa arbetstagares rätt till ålderspension vid sänkt pensionsålder

Föreslagen lydelse

10 §

Arbetslösa arbetstagares rätt till ålderspension vid sänkt pensionsålder

Om arbetstagaren har tagit emot ett av Arbetskraftsmyndigheten erbjudet arbete som avses i 2 kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilket arbetstagaren inte kan vägra ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd, eller om arbetstagaren har övergått till att arbeta på ett sådant utländskt fartyg som avses i 4 § 2 mom. 4 punkten, iakttas i fråga om arbetstagarens rätt att få ålderspension vid sänkt pensionsålder vad som föreskrivs i 1 mom. I dessa fall förutsätts dessutom att arbetstagaren fortlöpande har sökt sådant arbete som avses i 4 § 1 mom. genom Arbetskraftsmyndighetens förmedling.

Om arbetstagaren har tagit emot ett av Arbetskraftsmyndigheten erbjudet arbete som avses i 2 a kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilket arbetstagaren inte kan vägra ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd, eller om arbetstagaren har övergått till att arbeta på ett sådant utländskt fartyg som avses i 4 § 2 mom. 4 punkten, iakttas i fråga om arbetstagarens rätt att få ålderspension vid sänkt pensionsålder vad som föreskrivs i 1 mom. I dessa fall förutsätts dessutom att arbetstagaren fortlöpande har sökt sådant arbete som avses i 4 § 1 mom. genom Arbetskraftsmyndighetens förmedling.

Denna lag träder i kraft den 20.
